

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației (strada,
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

Pensie pentru țărani.

În numărul trecut am terminat cu publicarea instrucțiunii pentru »Cassa de ajutorare«.

Cetitorii »Foli« s'au putut convinge din știrile publicate din lumea largă, că pretutindeni clocotește nemulțumire în păturile cele largi ale popoarelor. Îndeosebi țăranimea și muncitorii au tot dreptul să se plângă. Nu e destul, că muncitorii ca vite, fără să aibă cine știe ce dobândă mare, dar și unicul câștig îl înghit datele cele multe, cari îi apasă umerii, amenințându-l cu strivire. În țările din apusul Europei, unde mai ales numărul muncitorilor dela fabrici e de milioane, aceștia s'au strâns laolaltă și luptând — pe calea legii de altminteri — au isbutit să silească pe domnii dela cârma statului să le alcătuească legi, cari să-i mai ușureze. În fruntea acestor țări a pășit puternica Germanie, care are o lege, prin care toți muncitorii sunt asigurați în cazuri de nenorocire și în caz de bătrânețe.

Urmând pildei date de statul german, și guvernul nostru a făcut să se voteze în a. 1900 articolul de lege XVI, care s'a întregit în 1902. Pentru-că și în țeara noastră, poreclită bogată, am ajuns, ca greutățile să nu mai fie de suportat. Pe când unii se tăvălesc în bogății strînse fără sudoare, mulțimea geme în sărăcie, fără de-a fi avut cel puțin mângăierea, că ajungându-l vr'o lovitură a sorții, femeia și copiii nu-i vor rămâne în ușile oamenilor.

Acest rău vrea să-l îndrepteze crearea »Casei de ajutorare«. După-cum s'a vă-

zut din instrucțiunea publicată, ea e menită pentru muncitorii economici, pentru țărani, pentru servitori, cu un cuvânt: pentru toți cei-ce stau în legătură oât mai îndepărtată cu economia. »Cassa de ajutorare« are însă și două secțiuni (a 3 a și a 4-a), în cari poate intra ori-cine.

Ea nu e obligatoare, adică nime nu e silit să se facă membru la ea, ci cel-ce vrea — și ori-ce om, care se gândeste la viitorul lui, trebuie să vrea — se înscrie ca membru în una din secțiunile ei. Obligatoare e numai pentru stăpâni, cari trebuie să-și asigure pe servitorii economi pentru caz de nenorocire.

Statul ajută în mare măsură această »Cassă«, între altele și cu suma de 150000 cor., ce o dă în fiecare an pentru ea.

De aici înainte nu se va mai pute plânge nime, că nu-l este cu puțință a se asigura, cu sume neînsemnate, pentru cazuri de nenorocire sau moarte, pentru nevastă și copii. O sticlură de rachiu mai puțin, o pantofă mai lăsată și în șatra Jidanului, și isprava e făcută.

Cetii cu atențiune instrucțiunea și faceți-vă membri, căci spre binele vostru lucrați!

Obstrucția și armata. După-cum se anunță din Budapesta, Széll a declarat ministriilor Goluchowski și Pitreich, cari au fost în zilele ultime acolo, că armata nu e cu nimic primeduită din cauza obstrucției, fiind al firm decis a nu face opoziției nsei o concesiune, chiar dacă s'ar continua obstrucția ani de zile.

Agitație kossuthistă în provincie. Am comunicat, că kossuthiștii au pus în mișcare strada, ca să împedec votarea proiectelor militare. Cu ce elemente s'au aliat, s'a văzut în Budapesta și acum Duminică în Cincibiserici. În tovărășie cu socialiștii au ținut un meeting de protestare contra proiectelor militare. Adunarea terminată, mulțimea a demonstrat înaintea locuinței deputatului guvernamental de-acolo, atacând apoi poliția cu petri. Abia miliției i-a succedat să restabilească ordinea.

Românii macedoneni. Residentul român la Constantinopol, dl Lahovari, a intervenit la patriarhul ecumenic, pentru-ca să încete opoziția de până acum a patriarhului contra cererilor naționale pe terenul bisericesc ale Românilor macedoneni, mai ales privitoare la limba liturgică română și proști români cu atât mai mult, fiindcă clerul exarchatului caută să câștige pe Români prin promisiunea împlinirii acestor dorinți. Patriarhatul pare că nu se va opune mai mult împlinirii acestor cereri legitime, cu atât mai mult fiindcă și poarta se îngrijeste, ca Românii macedoneni acum să nu fie introduși în matricule numai după confesiunea ortoci și după naționalitatea lor.

Uniunea sudslavă a camerei austriace a primit proiectul de statute lucrat de Sustersics. Programul politic al clubului e următorul: Ținta activității partidului e dezvoltarea liberă a statului și a popoarelor sale pe basă

FOIȚA.

Doi luminători.

I.

Preotul.

O, Preote, Tu ești părinte
 Al sufletului pe pământ,
 Apostol ești al celui care
 S'a intrupat din Duhul Sfânt
 Pe pământ.

De Cel de sus, păstor de suflet
 Ai fost lăsat aicea jos
 Să semeni pace și iubire
 Și înfrățire în Christos
 Aicea jos.

Păstor ești Tu, și n'a ta mână
 Lăsat-a bunul Dumnezeu
 A sufletelor pază 'ntreagă;
 Răspunzi dar' cu sufletul tău
 Lui Dumnezeu.

Al preoției dar în lume
 E cel mai sfânt ce-i dat de sus;
 Să fie vrednic dar' acela,
 Ce ca să-l poarte este pus
 De Cel de sus.

O, Preote, Tu ești părinte
 Al sufletelor pe pământ,
 Apostol ești al Celui care
 S'a intrupat din Duhul Sfânt
 Pe pământ.

II.

Învățătorul.

Învățător, tu ai un nume,
 Ce l'a avut Mântuitorul.
 Pe urma lui pășește astăzi
 Să luminezi întreg poporul,
 Pe cum făcù Mântuitorul.

Când suspina sub apăsarea
 Robiei vechi, întreg pământul,
 Atunci trimis de sus de Tatăl

Se intrupa ca om Cuvântul
 Să mântuească 'ntreg pământul.

Pe cei rămași în întunec,
 Ce su nevoe de lumină,
 Învățătorule 'ndreptează-i
 Pe calea vieții cea senină,
 Cătră dreptate și lumină.

Atunci venind Mântuitorul
 S'a dat pe El ca pildă vie,
 Acum să și o'al tău e rindul:
 Această cinste-ți vine ție
 Să fii la alții pildă vie.

Învățător, tu ai un nume
 Ce l'a avut Mântuitorul.
 Pe urma lui pășește astăzi,
 Să luminezi întreg poporul,
 Pe cum făcù Mântuitorul.

Th. D. Speranță.

creștin-democrată. Va lucra pentru lărgirea drepturilor politice ale cetățenilor pe baza sufragiului universal, va stăruî pentru dezvoltarea autonomiei provinciilor și comunelor și pentru reforma economică și socială în favorul claselor producătoare. Ca ființă specială își pune pășirea în luptă pentru egala îndreptățire a popoarelor slave.

O caracterizare a Maghiarilor în parlamentul austriac. Deputatul german Dr. Löcker a zis într-o vorbire a lui următoarele: »Germanii am putut vedea în ultimele zile ale cavalerismului judeo maghiar, cum scriitorii germani au fost puși sub acuză și condamnați pentru o poezioară mică care avea tendință națională, cum avocați din comune în majoritate germani au fost trași în cercetare disciplinară, pentru-că s'au folosit de limba germană în hârtiile lor, cum foile kosuthiste au adus o notiță intitulată: »Ori-ce căne e un German«. Astfel de expresii nu pot să ne doară, ele dovedesc însă că dincolo de Leitha locuiește un popor compus din barbari răsfățați.

O scisiune amenințată în clubul Cehilor tineri. În 12 c., s'a decis după o dezbateră viroasă, să nu facă obstrucție față de proiectele pactului. Minoritatea a fost pentru continuarea obstrucției. Deputatul Fort, care conducea minoritatea, și-a depus mandatul. Lui îi va urma Gregr și poate și alții.

Evreii mobilizează din nou. În camera vieneză deputatul german Skedl, împreună cu alți liberali, au adresat guvernului o interpelare privitoare la Evreii din România. Efectul va fi cel obținut și până acum: nul.

Listele electorale pentru alegerile dietale. Ministrul de interne a dat strict ordin tuturor comisiilor centrale comitatense, ca cel mult până în 15 Aprilie st. n. acestea să iasă dispozițiile necesare pentru rectificarea listelor electorale din 1903. respective pentru

Emigrantul.

Eu plec o scump Ardeal din tine;
Să-mi cerc norocul 'n țări străine
Plec peste țări și mări,
Căci patria azi nu ne chiamă
Cu glau-i b'ând la sin' de mamă,
Ci ne-a 'ngropat în dări.

Voi cămoli și codrii cu verdeață
Ce-atător dolne dați viață
Vă las de acum, vă las.
Și vouă munți scâlțați în rouă,
Vol riuri mari și mici, și vouă
Vă zic un bun rămas.

Șoște vrednică și bună,
Auzi! O Doamne, oiașul sură...
Voi mândri copilași,
Mai stați odată 'n jur de mine,
Acum vă las', vă las' cu bine,
Cu bine duce-m'aș...

Căci eu mă duc de tot departe,
'America' îi zic din carte.

compunerea listelor electorale valabile pe anul 1904. Atragem deci atențiunea alegătorilor români îndeosebi a fruntașilor să se îngrijească de introducerea în liste a alegătorilor, ca nimeni să nu fie în chipul acestor lipsit de dreptul său constituțional.

În procesul de presă al „Gazetei Transilvaniei“ s'au pertratat Joi la tribunalul din Tîrgu-Mureșului excepțiunile făcute de dl T. H. Pop contra punerii sub acuză. Senatul de acuzare a respins excepțiunile, dând ascultare procurorului.

Din comitate.

— Adunarea extraordinară a comit. Sibiu. —

În 16 luna c. s'a ținut adunarea extraordinară a comitatului Sibiu, sub presidenția comitelui Thalmann.

Dintre Români au fost de față următorii: I. A. de Preda, adv., Z. Boiu, asesor consist., Al. Lebu, propriet., Ioan Banciu, propr. Săliște, Nic. Hențiu, not. Săliște, Vic. Tordășianu, Valer Florian, preot gr.-cat. în Racovița, Dr. Beu, medic, Bojița, I. Hențuș, asesor comitatens., Ioan Manta, preot gr.-or. Gurariului, Dem. Comșa, prof., Dr. Bran de Leményi, adv., Căndea, protopop. Avrig. I. David, not., I. Alesandru, preot în Ilimbav.

O dezbateră viuă s'a născut la adresa orașului Pojon pentru *regularizarea prin lege a dreptului de întrunire și asociare.*

Primul vorbitor a fost *Dr. I. Beu*, spunând, că dreptul de întrunire este un drept constituțional și e de dorit ca să se reguleze și în statul nostru pe calea parlamentului, să nu atârne dela caprițliul outărui funcționar.

Vorbitorul propune să se sprijinească adresa orașului Pojon.

La votare s'a primește propunerea făcută de dl Dr. Beu.

O discuție vie s'a născut și la chestia edării unei foi comitatense. Cum știm ordinațiunea ministerială dispune pentru fiecare comitat edarea unei foi comitatense oficioasă, în limba statului.

Comisiunea permanentă în acest punct propune edarea foi cu 1 Iulie c., dar' în limba protocolară a comunelor

La țeara 'n care merg.
Acolo-adun bănet la pungă
Și când voi crede c'o s'ajungă,
Acasă am s'alerg.

Atunci ne va tihni mălăiul,
Feriți de griji vom duce traiul,
Trăl-vom ca Români,
Ne-om face case mari de piatră
Și vom ave și noi o vatră
Vom fi și noi stăpâni.

O 'mbrățișare le mai cere
Și zice-apoi: La revedere!
Privind în urmă ear.
Așa ia lumea 'n cap Românul;
Ai lui își bat de jale sinul
Și se bocesc amar.

El pleacă 'n tren urmând cărarea,
Dar' când 'i-se ivește marea,
Puteri și vîz îi pier,
Căci marea, când 'și-aruncă valul,
Îl face mai înalt ca dealul
De-ajunge pân' la cer.

adecă în limba maghiară, germ. și română. Abonamentul s'e fie 20 coroane anual.

Vicecomitele face o contrapropunere, anume ca foala să fie scoasă numai în limba statului, în sensul ordinațiunii ministeriale, căci translatorii costă mult. Scoasă numai ungurește, abonamentul s'e fie 10 cor, anual.

La aceste reflectează preș. clubului român I. A. de Preda într'un lung discurs, cerând să nu lăsăm dreptul nostru din mână, dreptul de limbă; să nu contribuim noi la îngroparea limbii noastre și combate părerea vicecomitelui, că traducerea germană și română ar fi traduceri plătite, nu, căci toate 3 limbile ar fi originale.

Mai la cuvântul preotul V. Florian declarându-se contrar părerii vicecomitelui și spune că prin scoaterea în trei limbi a foalei chiar ordinațiunea ministerială s'ar implini; căci foala iese în limba statului, în cea maghiară și apoi în ordinul minist. nu se zice că nu-i iertat și în celelalte limbi din patrie.

Spune mai departe că foala ar deveni ca și »Rendörli Közlöny« al statului, necetită, căci din comunele noastre membrii primăriilor și ceilalți locuitori, afară de notari, nu știu ungurește și n'ar pute cetti acea foale, deci ar fi pagubă și de acele 10 cor. abonament!

Părtinește propunerea comisiunii și roagă adunarea a o primi unanim!

La votare toți membrii congregației afară de funcționarii comitatensi primesc edarea foalei în toate limbile, în înțelesul propunerii comisiunii permanente.

După mai multe obiecte de mai puțină însemnătate, între cari amintim respingerea recursului contra alegerii de notar comunal în Sadu, aprobarea acordării de ajutoare notarului V. Pop din comunele Săcel și Mag etc., urmează la ordinea zilei concludul comunei Bradu, referitor la statutul despre pășunatul în pădure. În sensul concludului, Românilor li-se oprește a-și mai pășuna vitele de jug în pădurea comunală. Astfel Românii au să fie constrinși să-și ducă vitele în pășunea bisericii evanghelice săsești din Bradu, unde au să plătească 24 cor. pe părechea de boi de vîrat.

Dar' cum se vede-ajuns la maluri,
Încrede soartea sa în valuri,
Ia inima în dinți,
Și pe corabie se duce,
Apoi, creștin, își face cruce
Rugându-se la sfinți.

Pe apă-i pare-o vecinicole.
Ajunge-și ținta? Cine știe?
Doar' numai Dumnezeu.
De-ajunge, nu mai vine poate,
Muncește, luptă, cearcă toate,
Dar' dă de și mai rău.

Și apoi gândind la cei de-acasă,
Mustrarea fruntea 'i-o apasă,
Ear' boala-l pune 'n pat,
Și mintea cea din urmă-i vine
Că 'n țeara lui tot e mai bine,
El moare 'nstrăinat.

Alexandru Vasile.

Contra acestui conclud Românii au înaintat recurs.

Comşa cere cetirea recursului, care să şi ceteşte. După cetire într'un discurs frumos, face contrapropunere ca să se emită o comisie de experţi, cari să constate starea faptică a lucrului.

Să cetească păreriile experţilor economici, cari sunt contra recursului Românilor.

Mai vorbeşte în chestie preotul Horeth din Şura-mică contra recurenţilor, ear' preotul Florian într'un lung discurs descriind starea faptică, miseriile economice, lipsa de nutreţ ce există şi în acea comună, spune, că din cauza oprimării miseriei populaţiunii oamenii iau lumea în cap, la America, părăsesc luarea dela ordinea zilei a cauzei şi se alătură la propunerea d-lui Comşa.

Mai vorbeşte şi preotul ev. Schuller din Bradu contra recurenţilor, după care urmează votarea. Românii sunt majoritaţi.

Comuna bisericească gr.-cat. Bradu a recurat ca ajutorul de până aci dat să nu se sisteze din partea comunei politice Bradu.

Comisiunea permanentă propune aprobarea acelu conclud daunător bisericeii.

Contra acestei propuneri vorbeşte cu cunoştinţă de cauză preotul gr.-cat. Florian şi spune, că în cas când s'ar sista ajutorul pentru biserica română gr.-cat. atunci aceasta, ar trebui să sisteze şcoala şi poate elevii români ar fi băgaţi în şcoala evanghelică sau se va face o şcoală de stat. Roagă pe membri în interesul binelui public, în interesul păcii din comuna Bradu a nu aproba sistarea ajutorului pentru biserica şi şcoala românească, ci a-l lăsa şi mai departe.

La votare din membrii saşi numai unul s'a alăturat la contra propunerea d-lui Florian şi astfel Românii din nou au fost majorisaţi.

Obiectele ce au urmat acestora sunt de mai puţin însemnătate. Şedinţa s'a terminat la orele 12. Românii şi de astădată s'au purtat brav, apărând cauzele de interes românesc.

Rap.

Poesii populare.

Frunză verde mândră floare,
De-ai fi lună vorbitoare,
Eu lună te-aş întreba
N'ai văzut pe bădiţa?
— De văzut 'l-oiu fi văzut,
Numai nu 'l-am cunoscut. —
— Lună 'l-ai putut cunoaşte,
Că-i cu calul porumbac,
Cu cămaşă de bumbac,
Incheiată cu şebac,
Tivită cu găurele,
Să-mi petrec dorul în ele,
De dreapta cu un bujor,
Să trăiască tot cu dor,
De stânga floare domnească,
Pe mine să mă iubească.

Floricioă de pe lac,
Nu mă blăstema să zac,
Că n'am pe nime cu drag
Să vie la min' la pat,
Să-mi pue mâna la cap,
Să mă 'ntrebe de ce zac,
De ce zac, de ce-s beteag.
Mai bin' blăstema să mor,
Că de nimic nu 'mi-e dor.

Com. de Păunay.

Din România.

Inbilleul dlui Sturdza.

Săptămâna aceasta şeful partidului liberal, actualul prim-ministru al României, dl Dim. A. Sturdza 'l-a sărbătorit la 25 Febr. v. iubileul de 70 ani ai etăţii. Partidul liberal 'i-a făcut mari manifestaţii de alipire şi simpatie. În Bucureşti s'a dat în onoarea lui un strălucit banchet, ear' din ţeară a fost felicitat din toate părţile. Asemenea a primit felicitări bătrânul politician dela M. Sa Regele Carol, dela familia regală şi dela alte persoane notabile, din ţeară şi din străinătate. Ziarele liberale au sărbătorit în lungi articoli pe dl Sturdza din incidentul iubileului său.

Dela Ligă.

Duminecă, în 23 Februarie v. comitetul Ligei culturale, secţia Iaşi, a ţinut şedinţă cu aproape unanimitatea membrilor ce-'l compune, la ordinea zilei fiind *fizarea programului* pentru darea unei mari festivităţi pentru presa română.

După mature chibzuinţe şi discuţiuni s'a luat deciziunea, ca acest festival să se dea la Teatrul-Naţional în ziua de 19 Aprilie viitor, cu concursul mai multor persoane de valoare artistică şi al *comitetului naţional studenţesc*, care se va alipi la un singur festival pentru acelaşi scop.

Tot în şedinţa această s'a relevat că în Iulie 1904 se împlinesc 4 secole dela moartea lui Stefan-cel-mare, eroul Moldovei, când toţi Românii urmează a sărbători cu mare pietate şi sfinţenie prin o festivitate monstră, ca amintire şi omagiu acestui mare voevod al neamului lor. Ideia a fost susţinută de dl A. Cuza la care s'au asociat şi d-nii I. Găvănescul şi maior I. Manolescu Mladian, ear' comitetul în unanimitate a îmbrăţişat cu căldură această importantă chestiune şi a luat măsurile de lipsă, ca sărbătura, ce se va ţine în Iaşi, să fie strălucită; să la parte la ea şi delegaţi de-ai societăţilor române de pretutindeni; să se face un pelerinagiu la Putna, la mormântul eroului etc.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

Poarta continuă a comunica ambasadorilor cele-ce face în direcţia *retormelor*, se plânge însă totodată de greutăţile, ce le întâmpină din cauza activităţii bandelor bulgare.

După cum se vesteşte din Monastir şi Ūscüb, bande bulgare au impus la şase sate o dare, care variază între 2 şi 100 franci de persoană.

Sarafoff a adresat din Macedonia o scrisoare către un redactor al ziarului *Die Zeit* din Viena, care a întrebat pe şeful macedonean, dacă n'ar fi timpul ca Macedonenii să înceteze cu mişcarea, de care-ce chestiunea macedoneană este pe mâna marilor puteri.

La această întrebare, Sarafoff răspunde între altele:

»Am fi nişte trădători de patrie, dacă am înceta cu răzcoalele, înainte de a vedea cu ochii îmbunătăţirea soartei populaţiunii din Macedonia.

»Noi cerem reforme, aşa cum ni-le-a garantat tratatul din Berlin. Fără însă ca Europa să intervie pe calea armelor, Turcia nu va acorda nici odată aceste reforme. Bulgarii macedoneni vor continua să lupte, până când — dacă până atunci vom mai trăi — vor preda armele în mâinile soldaţilor europeni.

»Cu această convingere, pornim în luptă neegală. Fie ca pe pământul udă de sânge, să răsără soarele libertăţii!»

În locul vechilor comitete macedo-adrianopolitane, se organizează altele în Bulgaria sub numirea de societate de binefacere, având însă acelaşi scop ca şi cele vechi.

După ştiri din Mitroviţa vestitul revoluţionar albanez Issa Bolietinaş, care a fost internat în Asia-mică, ar fi scăpat şi se află pe drum către Albania.

După ziarul *Figaro*, din Paris, e iminentă încheierea unei *alianţe de defensiva între Turcia şi Grecia*, în vederea complicaţiunilor din Balcani.

Mai multe lupte cu o bandă bulgară, sub comanda unui şef numit Apostol, au avut loc, între 8—10 Martie aproape de Gueredşte, în vilaetul Salonic. Cu toate că trupele turceşti şi gendarmeria blocaseră satul, banda a reuşit să fugă. Patru insurgenţi şi doi gendarmi au fost omorâţi.

Banda asasinase un preot grec şi o fată de Român, dând foc la mai multe case.

Grecia.

Guvernul grecesc a depus în cameră un proiect de lege, care aduce schimbări însemnate în actuala organizare şi recrutare.

Pot fi aminaţi studenţii dela universitate, elevii şcolii de arte, ai şcolii normale, studenţii agricoli şi amploiaţii serviciului pădurilor.

Toţi recruţii declaraţi că sânt buni pentru marş, vor face un serviciu de 16 luni în armata activă. Recruţii trebuie să intre în regimentele lor la începutul lui Februarie, după anul în care au tras la sorţi.

Voluntarii sânt primiţi în toate corpurile, afară de gendarmerie, cu certificate de cel puţin patru clase primare superioare şi cu o garanţie de 200 drahme depuse în casa regimentului.

Rusia.

»Monitorul oficial» publică un manifest al Ţarului, care declară, că e firm hotărît a respecta toate confesiunile din ţeară şi de a lucra cu toată puterea la ameliorarea stării materiale a ţărănimii şi burghezimii. Administraţia guvernamentelor şi a cercurilor se va reforma prin lucrări de ale reprezentanţilor locali.

Foile din Petersburg salută cu bucurie manifestul, care anunţă o eră nouă de administraţie autonomă.

Ştiri mărunte.

Din cuvintele ministrului Chamberlain rezultă, că spiritele sânt departe a fi pacificate şi că în afară de câţiva şefi, poporul bur e nemulţumit şi se agită.

În Coimbra (Portugalia) a fost o revoltă din cauza unor impositie municipale. Milizia a folosit arm ele, rămânând din revoltaţi mai mulţi morţi şi răniţi.

SCRISORI.

Instalare de preot.

Multe zile de bucurie și de intristare are un om în viață, dar' ou atât mai multe un popor. Astfel de zi a fost pentru noi ziua de 20 Ianuarie st. n. a. c. Noi de timp îndelungat am așteptat să ne vină un preot. În ziua sus numită a fost instalarea preotului mult așteptat. În zori de zi clopotele vesteau ziua de mare însemnătate. Cam pe la orele 7 a sosit M. onor. domn Ieronim Pasou, fostul nostru preot, care în timp de 10 ani cât ne-a guvernat, a lucrat tot pentru binele comunei bisericești gr. cat. din Târnova; nu voiesc să-l laud aici vorbesc faptele. Dl. Ieronim Pasou a fost preotul nostru, dar' acum e paroh și administrator protopopesc gr. cat. al Bocșei. Domnul Ieronim Pasou și de astăzi dată și-a arătat iubirea, ce a avut-o și o are față de credincioșii săi, că a venit ca să îndeplinească instalarea împreună cu corul din Bocșa.

Toți credincioșii mici și mari, bătrâni și tineri, bărbați și femei alergau la sf. biserică să vadă sârbarea sf. serviciu. Sunetul tresturilor (pivelor) cutreera oodrul și ținuturile, toți săltau de bucurie. Pe la orele 10 s'a început sf. liturgie, protopopul a porosit la sf. biserică însoțit de nenumărați credincioși. Ostași au stat la poartă bisericii (se înțelege în portul nostru țărănesc civil) spre a-l întâmpina. Domnul Petru Rusu (Stirban) fost corporal, a fost conducătorul ostașilor, care a dat ordin ostașilor de 'i-su făcut dare de onoare, de-și era mai mare dragul a vedea tinerii ostași cum știu pușca. Au mers în sf. biserică. Sf. liturgie a servit o dl. protopop împreună cu noul preot dl. George Bitea.

Bărbătește și-au purtat slujba ostașii, pământul tremura sub picioarele lor.

În biserică a cântat corul din Bocșa jumătate liturgia și jumătate liturgia corul gr. cat. din Târnova. În decursul pricosenii dl. protopop a miruit întreg poporul credincios, care nu încăpea în biserică. La finea serviciului dl. protopop în cuvinte pătrunzătoare și-a luat adio dela mult iubii credincioși ai săi din Târnova. Mulți ochi lăcrăneau după iubitul lor părinte suflător. Instalarea s'a îndeplinit între multe urări de să trăiască. Cam spre seară, când protopopul a plecat, a fost petrecut de credincioșii săi, ear' când s'a suit în trăsură, Târnovenii au cântat cântarea:

Momente dulci de dulci plăceri...

Dee bunul Dumnezeu să fie în sinul nostru mulți oameni bravi ca protopopul nostru Ieronim Pasou. S'a mutat protopopul dela noi, dar' numai truște.

Ioan Voina, croitor.

Animalele de casă și originea lor.

Greu e de stabilit, care este tipul adevărat, în stare sălbatică, al animalelor noastre de casă. Cercetătorii sunt de părere că muf. oul, un fel de oale sălbatică din Coreia, ar fi strămoșul oii din Europa, adică, din acest muf. ou se trage vița oilor. Lucrul însă nu e hotărât.

Tot așa nu se știe hotărât, dacă varietățile de capre se trag dintr'o rasă străveche, ori nu, și care ar fi această

rasă; probabil e, că o capră sălbatică, ce trăiește în turme mari prin munții Caucașului, ar fi tipul străvechiu al caprelor noastre. Capra a fost iubită, și este și acum de popoarele nomade, mai mult decât oaia.

Din ce soi de bou sălbatic se trage boul domestic, earăși nu se știe. Unii cred, că din Zimbru, care locuia odată în turme mari pădurile întinse ale Europei, ear' astăzi pier. Alții cred că din soiul numit Zebu, care trăiește prin India estică.

Calului 'i se cunoaște bine originea. Vița lui e din Asia, din pustii Gobi, și e unul dintre cele mai vechi animale, pentru-că oasele lui se găsesc în straturi de pământ îndată după potop. Din Asia calul a fost acclimatizat mai întâi în Africa, de unde 'i-au și adus în Europa popoarele sudice. Calul, de altfel, e de curând domesticit, și până în ziua de astăzi se găsesc herghelii enorme de cai sălbatici, nu numai prin Asia, dar' chiar și în Rusia, dincolo de Don. Scriitorii vechi știu să povestească de herghelii de cai sălbatici, când în Spania, când în Tracia, când pe pustiile Ungariei.

Măgarul a fost domesticit cu mult înaintea calului; biblia face amintire despre el pe timpul lui Avram. Măgarul sălbatic, din care se trage măgarul domestic, trăiește și astăzi în turme mari prin locurile pustii ale Tartariei, în Asia.

Porcul se trage din mistreț, însă nu din soiul mistreților ce trăiesc la noi, ci dintr'alt soi din părțile sudice ale Europei. El a fost domesticit înaintea cânelui, însă numai popoarele nordice 'i au ținut pe lângă casă, cele sudice au fost mai mult cri mai puțin dușmane ale porcului, și carnea lui oprită prin legile religioase.

Cănele, precum am spus, se trage din lup. Unii învățați cred, că s'ar trage din șacal, alții că ar fi o coroitură de lup cu vulpe. Între nenumăratele rase de câni, dulăul sau cănele de oi a rămas cel mai apropiat de rasa primitivă. De mirare e la câni deosebirea cea mare între rase. Un dulău, un zăvod, un copoiu, un prepelicar, un ținc, un bulldog, un mops, cât de deosebit e unul de altul, și totuși sunt același animal, ieșiți din aceeași rasă primitivă. Între rasele de oi, de cai, de boi, ori câtă deosebire ar fi, tipul e unul și același; dar' între rasele de câni e deosebire mare: dulăul și țincul! Cum a putut dintr'un câne de oi să se nască un copoiu, un mops? Clima, felul de viață, și ocupațiunea au făcut din câne minuni. Cănele englez numit copoiu de vulpi, atâta s'a acomodat ocupațiunii sale încât a ajuns să samene cu o vulpe; cănele chinez, care vânează vidre, are culoarea cenușie; dressat însă mereu să prindă vidre, și a schimbat culoarea părului și acum e negru sclipicios ca vidra, și ce e mai mult, între degetele picioarelor are o peliță pe care o întinde în apă și încoată. Când îl vezi înotând așa și dând prin apă încoace și încolo cu coada lungă ca de vidră, crezi că într'adevăr e vidră și nu câne. Estă cum s'a schimbat, după felul ocupațiunii lui! Și nu de mult; se știe de când acest soi de câne era altfel. Cănele, care vânează castori, are tocmai ca un castor labe de înotat și ghiara dublă la degetul cel mare alabei de dindărăt.

S'a constatat, că urechile pleoșite sânt un semn al solăviei totale și al supunerii cânelui.

Deci ou cât un soi de câne are urechile mai pleoșite, ou atâta e mai «câne» cum s'ar zice, mai rob al omului. Grecii cei vechi nu știură sute de ani nimic despre existența cânilor ou urechi pleoșite.

Pisica domestică se trage din cea sălbatică, ear' îmblânzirea ei este de curând, de ieri de alaltăieri. În Egipt era, ce 'i dreptul, cunoscută, ou vr'o 1000 de ani și mai bine înainte de Christos, și era animal sfânt: cine omoria o pisică se pedepsea cu moartea. În Europa însă era necunoscută ou vr'o 2-3 sute de ani înainte de Christos chiar și în Grecia, căci se cunoștea numai din auzite. Luoru sigur este, că în Europa mijlocie și cea nordică, pisica abia prin emigrarea popoarelor (400-700 după Christos) a fost adusă din sud și răspândită. Dar' chiar și mai târziu prin sute 11 și 12 după Christos pisica era o raritate în Europa nordică și era foarte scumpă. De pe vremea când Europeii se luptau să facă din pisică un animal de casă, avem câteva legi, care ne arată cât de scumpe erau pisicile și cum li se apăra viața. Legile engleze din 949 cuprind un paragraf, care hotărăște pedepsele ce se vor da acelor, cari chinuesc, ucid ori fură pisici. Astfel cel-ou fura o pisică, trebuia s'o plătească ou o oaie; cel-ou omoria pisica trebuia să dea atâta grâu, cât era de ajuns să acopere pisica cea moartă când ea era astfel spânzurată de coadă, încât s'ajungă pământul ou nasul.

Dintre pasări, cele cari s'au putut mai lesne domestice, au fost cele din neamul gănilor, precum dintre animalele patrupeze cele din neamul rumegătoarelor. Pasările îmblânzite arată însă un grad ou mult mai înaintat de cultură a unui popor, decât animalele mamifere îmblânzite. Și poate a fost și mai mare truda să îmblânzești pasările cerului, decât animalele mamifere ale pădurii.

Porumbeii domestici sânt pomeniți și de biblie, în povestea lui Noe. Gănille au fost domestice din cele mai vechi timpuri, mai ales la Egipteni. Herodot spune, că pe vremea lui existau la Egipteni cuptoare artificiale de cocit oușle (lucru, pe care noi din nou îl introducem astăzi în avicultură, și ca și când ar fi nou, ne fâlim ou el, și Egiptenii îl știu de acum 2500 de ani!). Grecii pe vremea lui Homer nu cunoșteau gănille, căci nicăiri scriitorii nu le pomenesc, ou toate că trăiau așa de aproape de Egipteni.

Păunii sânt de origine din India. Regele Solomon 'i-a adus în Iudeea și 'i-a răspândit; în Europa 'i-a adus oastea lui Alexandru-cel-Mare.

Curios e, că biblia, în Testamentul vechiu, nu vorbește nicăiri și nici nu pomeneste găștele și raștele. Se poate, că Iudeii nu le-au cunoscut, dar' e de mirare, că nu vorbește de găștele și raștele sălbatece, pentru-că malurile ambelor lacuri nordice ale Palestinei sânt toată iarna pline de acest soi de pasări.

G. Coșbuc.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ciuma cartofilor.

(Urmare și fine).

După mai multe încercări Delacroix a putut constata, că cultivând primăvara astfel de cartofi molipsiți de ciumă, boala s'a transplântat și în nouele plante. Numitul a mai făcut încercări și cu privire la apărarea cartofilor împotriva boalei numite. Astfel în ce privește pământul i-a succedat a constata, că în pământurile năsipoose=petroase boala nu pustiește așa cumplit, ca în celelalte soiuri de pământ.

Delacroix a mai aflat și un fel de leșie, pe care a compus-o din o parte de formol și 300 părți de apă, în care a ținut cartofii de sămânță câte o ora și numai după aceea i-a sămănat. Cartofii înmuiați în aceasta leșie nu au mai fost molipsiți, într'un număr așa mare, ci numai cam 3% din cultura întreagă.

Ca un bun mijloc de apărare împotriva ciumei cartofilor, numitul economist mai recomandă și schimbarea cât mai deasă a pământului, în care se cultivă mai cu seamă astfel de cartofi, cari au coaja cea mai groasă, prin care s'a dovedit că boala numită nu poate pătrunde așa ușor.

Numitul economist a mai constatat și aceea, că dacă se scot toamna cartofii prea de timpuriu din pământ, dacă nu se sortează (aleg) de așa, ca cei mai puțin desvolutați să se pună deoparte și nu mestecați cu de cei mari: atunci se pote molipsi recolta întreagă.

În privința aceasta încă a făcut anumite încercări și anume: dintr'un loc a băgat toți cartofii așa nealesi într'o groapă, apoi primăvara când i-a scos a aflat, că cei mai puțin desvolutați sau mai mici cum am zice, toți au fost molipsiți de boală, pe când dintre cei mai mari numai o parte mai neînseamnă.

Nu 'njura vanghelia!

Un Țigan, pe cum se spune
Nu știi când și din ce sat,
A eșit, știți ca plugarii,
Cu doi bivoli la arat.

Pământul tare, — căldura-i mare,
Ca prin luna lui Cuptor
Și cu bivoli în căldură,
Zeu că nu faci nici un spor.

Bate-n bivoli, ba mi-i umflă,
Ba-i înjură dela os,
Însă-i pace, — că-i căldură,
Stăi și-n cap....că n'ai folos.

Necăjit amar Țiganul
Ba rușine de Români, —
Bate, 'njură tot într'una
Când cazania, când luna: —

— »Cea la brazdă!! Hi trăsните-ar
»Sfântul tēuhel bivoleșc,

Un alt economist a făcut o altă încercare. Aceluia i-se oferea adevăratul prilej de a-și pute vinde o parte din recolta sa de cartofi ceva mai de timpuriu ca de altă-dată. S'a apucat și a scos o parte din aceea pe timp destul de uscat, a spălat-o frumos de pământ și apoi a așezat-o pe un padiment svîntat, ca să se poată svînta cât mai bine. Deja cu prilejul scosului s'a putut observa, că o parte din cartofi nu sînt pe deplin desvolutați. După câteva zile dela scos s'a putut observa, că două din trei părți au fost molipsite de ciumă. Molipsirea aceasta a mai provenit în parte și dela pământul, în care au fost cultivați cartofii.

Și pe la noi au datină unii economi, ca să nu prea aleagă cartofii cu prilejul scosului lor din pământ. Urmarea este, că și pe la noi au început în timpul din urmă a se molipsi într'o măsură mai mică de boala mai sus numită. Pe multe locuri nu se aleg nici măcar aceia, cari se vîd cu pete brunete pe ei și cari nu sînt altceva decît bacilul ciumei lor. Aceasta este o mare scădere, care la urma urmelor poate să aducă însemnate daune cultivatorilor nostri de cartofi.

Să ne ferească D-zeu, ca să nu se încuibeză și pe la noi ciuma cartofilor într'o măsură mai mare! Pentru-că atunci cu ce s'ar mai nutri milioane de oameni așezați într'o climă mai aspră și neroditoare, unde alte bucate nu se fac afară de cartofi.

Cartoful se zice și cu drept cuvînt că e »pânea săracului«. Și mulți se întreabă: că oare până când încă n'a fost adus în Europa de cătră Francisc Drake, cu ce se vor fi nutrit oamenii săraci? Se vor fi nutrit ei cumva, fiindcă atunci erau foarte puțini. Dar' astăzi, când poporul sărac s'a sporit pretutindinea într'un număr foarte însemnat; când și celelalte mijloace de traiu încă sînt destul de restrînse: lățirea ciumei în cartofi ar fi pentru întreaga omenime o primejdie tot așa de mare, ca și ivirea aceleia între oameni.

Ioan Georgescu.

»Cea! vanghelia ta drace,
»Că de nu ear' te 'mblătesc.«

Și 'njurând ast-fel Țiganul
De vanghelie, de sfânt,
Hop! la spate-i chiar preotul
Și mi-l ia aspru la rînd:

— »Dă ce injuri așa creștine,
N'ai frică de Dumnezeu?
Ș'apoi când aș da io-'n tine,
Nu ți-ar veni oare rău?«

— »Ba chiar rău, țuca-ți-aș barba,
»Dar' să erți, — ce să mă fac?
»Că ui, vanghelia lui bivoli,
»Mai nimica n'am arat.«

»Măi, dar' cutezi ș'acuma
Chiar aci în fața mea
Să injuri evanghelia?«
Nu ți-e teamă de belea?«

— »Auleo! să erți, călca-m'ar
Că am zis de necăjit —

Băncile populare germane.

— Sistem Raiffeisen. —

De unde iau băncile Raiffeisen capitalul?
(Urmare și fine).

Depunerile la economie. Băncile Raiffeisen primesc economiile membrilor nu sub numele de părți sau cotizațiuni obligative, ci ca depuneri de bună voie.

Aceasta este de bună seamă forma cea mai potrivită pentru economie: cea de bună-voie; ori-ce fel de economie impusă, îngreuiază starea tocmai a celor săraci. Și-apoi nu trebuie uitat, că țeranul e mai mult sărac și mai puțin risipitor; ba e chiar foarte econom, numai să aibă ce economisi. Mulți, foarte mulți țerani, se liberează din armată cu câte un capital frumușel de 100—150 de lei, economisiți din mica leafă de caporal ori sergent! Și câți nu-și întemeiază gospodării de toată frumusețea dintr'un mic câștig adunat cu greu din precupeție!

Acestea și multe altele dovedesc, că e îndeajuns să i-se dea țeranului prilejul numai, de a-și depune la economie prisosul bănesc și nu să se constrîngă legînd admiterea lui în bancă de depunerea de cotizații periodice obligative

Așa fac băncile sistem Raiffeisen; ele lasă depunerea la economii la bunul plac al țeranilor și numai îi îndeamnă, pe cât pot, fără a-i constrînge.

Depunerile la economie se primesc în băncile Raiffeisen în primul rînd dela membri; se primesc și dela alte persoane, dacă băncile au lipsă de bani, adevărat dacă au rude să-și dea cu împrumut. Se primesc depuneri și dela femei, fete, copii, servitori, etc., dar' împrumuturi nu se dau decît numai membrilor. Depuneri la economie nu se primesc, la unele bănci mai puțin de 5 lei, ear' la altele mai puțin de 3 lei odată; de aceea pentru a se înlesni și economia de sume mai mici, cele mai multe dintre băncile populare germane au alături de așa numita cassă de depuneri a băncii o a doua cassă de economie numită »cassa crucerilor«,

»Dar' — chiar sfinția ta să-și mîne
»Și zău, când te-ar' cătrăni
»Încă le-o-ai sudui,
»Ba'n mînie ai prinde sfînta —
»Și oblu 'n cap le-o-ai pocni —.«

Em. Suetu, inv.

Glasul poporului.

În vremea veche — pe când în inimile pămîntenilor nu era încă sădită sămînța urei și rēutătii — când toți ca adevărați frați se iubeau și cu închinăciune adorau și iubeau pe D-zeu, în vremea aceea — așa spun bătrînii în limba lor înțeleaptă și chibzuită — trăia un bogătan în belșugul tuturor bunurilor pămîntești. La toate acestea bunuri însă nevasta lui le puneă vîrf; o nevastă tină, frumoasă, zimbitoare de iți perdeai și firea cătînd odată în fața ei. Și totuși, pe lângă toate bunurile ce le aveau, ei erau posomorîți — mîhniți și cu lacrimi fierbinți își

care primește economiile mici până la 10 bani.

Se cade să dăm deosebită atenție acestei minunate casse și mai cu seamă modului, cum băncile pot aduna micile economii ale țăranilor. Iată cum funcționează cassa banilor :

Banca tipărește și vinde niște bilete, numite »bilete de economie«, de diferite valori: de 10, 20, 50 de bani și o cor. și de forma biletelor de tren; d. e.:

10 Bani
Banca populară din Ionești

În fiecare Duminecă și sârbătoare trimite în sat pe vr'un om sau copil, cu atare bilete pentru a le vinde. Atât țăranul, care nu are 3—5 cor. complete pentru a-i pute depune la economie, cât și cel care nu poate depune odată mai mult de 20—50 de bani ori o cor., precum și copilașii vînzători de fragi, căpșune, alune, etc., se silesc pe întrecutele să poată cumpăra Dumineca câteva bilete de economie.

Când se vînd biletele, nu se ține seama de cine le cumpără; dar' cumpărătorii după-ce au adunat de mai multe cor. se duc la bancă cu ele și casierul, după-ce le socotește, trece suma la cassa de depuneri propriu zisă, la numele respective.

Cu modul acesta se adună pe fiecare an în cassa băncii economii de 2—3 mii de cor, ba și mai mult, fără ca cineva să fi simțit vre-o îngreuiare, cum ar simți de 'i-s'ar cere d. e. lunar aceea ce-'i depune el săptămânal sau ori când vrea.

Părinții obicinuesc să dea pe fiecare săptămână copiilor câte 10 bani pentru un bilet de economie. Aceasta face pe an 5 cor. și 20, ear' în 10 ani 52 de cor. adunate pe nesimțite.

Mulți copii săraci se silesc să poată câștiga pe fragi și căpșune, alune, flori de primăvară, adunate de ei înșiși de pe câmp, când pasc vitele, și să-'i poată cumpăra Dumineca bilete de economie.

E o luptă de întrecere, o ambiție demnă de toată lauda, aprinsă și înflă-

plângeau singurătatea lor. »Domnița« că așa o numia bărbătelul ei — plângea de își rupea băerile inemei de milă. Fața ei albă ca spuma laptelui — se înalbi din ce în ce, se suptia, de îi puteai numera vinele vineții, ce svicneau sub pielea fină, subțirică din față. Ochii ei negri împrejmuți de vinete cercane versau șiroi de lacrimi — mărgăritare și până când soțul ei colinda, cu suspinul în inimă ținuturile întrebând ba pe vraci — ba pe fermecători — și descântători, ba și pe cetitori de stele de vre-un leac oare care, — ea »domnița« înalța fierbinți rugăciuni spre maica durerilor, ci-că numai la D zeu unul e leac.

Și nu zadarnice au fost rugămintele ei. După îndelungată vreme chinuită în post, rugăciuni și mătăni în coate și genunchi — frumoasa »domnița« află har la Dzeu. Maica durerilor s'a îndurat prea milostiv de chinul inimei, și rugându-se la Tătăl cel prea

cărată neconținut printr'un mijloc atât de simplu și atât de măestrit.

Foloasele nu se pot prețui.

Familii sărace scapă adesea de primejdii neprevăzute, se întemeiază gospodării, se înlătură risipa etc.

Dar' mai pe sus de toate este folosul moral: Un sâtean, care s'a deprins de mic să câștige și să economisească singur, nu mai poate deveni risipitor decât printr'o prea mare mânie a lui Dumnezeu.

Atât pentru capitalul luat ca împrumut, cât și pentru depuneri la economie, banca plătește dobândă cât posibil mică, pentru ca să poată și ea da împrumuturi membrilor tot cu dobândă mică. Mai mare dobândă plătește împrumuturilor luate pe termene mai lungi; la depuneri, la economie, plătește ceva mai puțin, ear' pentru economiile din cassa banilor și mai puțin.

Atât retragerea împrumuturilor, ca și a depunerilor, se face după o anunțare cu cel puțin patru săptămâni.

I Pătrășcoiu.
Lipsca

Tîrg de vite cu premii.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu ne traspune dto. 4 Martie n. c. nr. 2018 :

Programul

pentru al XIV-lea tîrg de vite cornute de prăsilă periodic subvenționat de stat și de comitat ce se va ține la Sibiu în 1 și 2 Aprilie 1903 și va fi împrenat cu distribuire de premii,

din care extragem următoarele:

Tîrgul de vite de prăsilă din est-an se estinde numai asupra vitelor cornute (fără de bivoli) și se vor admite numai vite de prăsilă de rasa Pinzgau originală; vite feminine din încrucișări cu bovine de rasa Pinzgau și rasa indigenă, încât aceste au notele caracteristice ale încrucișării cu rasa Pinzgau și de cele de rasa indigenă.

Încrucișări masculine, precum și corciturii, la cari rasa Pinzgau nu se poate cunoaște sigur, vite îngrășate, sau cari din alte cauze nu mai sînt acomodate pentru scopuri de prăsilă, nu se admit la tîrg.

bun — a înduplecat milă spre rugămintele ei. Intr'o zi rugându-se ea, domnița, pe genunchi și coate înaintea icoanei maicii Domnului, simți deodată un rece fior în întreg trupșorul ei, și din clipa aceea, ea porni grea.

Trecu o lună, două, trecură nouă și gingașa »domnița« născu un tolofan de fecior citav, frumos, cu ochi negri și față de zăpadă, de și soarele stătu în loc, și surîdea vîzînd atîta frumșeță; ear' tatăl copilului vîzîndu-se cu fecior și încă ce fecior — minune! chemă tot satul, ca împreună să se veselească; a treia zi numai încetară veselile. Oamenii depărtându-se pe la vetrele lor urau nou născutului sănătate și lungime de zile — și mulțumeau lui D-zeu, că s'a îndurat preamilostiv de mîhnirea celor cu singurătatea.

În a treia noapte însă dela naștere — bogătanul umplu masa cu tot felul de bucate, ci-că astfel se așteaptă ursitorile, cu masa plină de tot felul de mân-

Tîrgul de prăsilă se va ține în 1 și 2 Aprilie a. c. în curtea casarmei trupelor de train c. și r., care se află în tîrgul de vite, eventual, dacă din cauze neprevăzute aceasta nu va fi posibil, atunci pe locul anume destinat pentru aceasta în tîrgul de vite din Sibiu, începînd dela 6 ore dimineața și închizîndu-se în 2 Aprilie la 12 ore la amezi. Împărțirea premiilor se va face în 2 Aprilie la 11 ore a. m.; aci se observă, că înainte de premiere se vor ține prelegeri practice. Înainte de terminarea premierei nu este permis a scoate vitele din tîrg decât cu învoirea dată de comitet.

Primirea vitelor se începe în 1 Aprilie la 7 ore dimineața și se încheie la 10 ore a. m.

Mânarea vitelor se efectuește între orele 6 și 10 dimineața, din care cauză se vor primi numai acele, cari sosesc înainte de 10 ore.

În ziua împărțirii premiilor, adevă în 2 Aprilie, mânarea vitelor trebuie să se efectuiască până la 6 ore dimineața; în ziua aceasta se pot mîna la tîrg numai vitele admise și acestea sînt a să posta la locurile destinate.

Tauri și tăurenci sînt a să mîna în tîrgul de vite preste podul de cătră ulița lungă; vaci și vițele să mîna pre lângă drumul de la tîrgul de cai. Vitele din alte comitate se vor așeza pe locul destinat de președinte.

Mănatul vitelor la tîrg și dela tîrg rămîne în grija proprietarilor și se face pe cheltuiala și risicul lor.

Fiecare vită se fie însoțită de pasaportul de vite recerut și de un certificat, din care este evident, că vita se află de $\frac{3}{4}$ an în posesiunea esponentului.

Anunțarea înainte a vitelor de espus are să se facă prin umplerea blanchetelor prescrise și trimiterea lor până în 28 Martie a. c. la Dl. *Iuliu Schuster*, conducătorul economiei de model comit. din Sibiu. Anunțarea îndeplinită încă nu îndreptățește la admiterea vitei la tîrgul de prăsilă.

Asupra admiterei unei vite decide în fața locului comitetul numit în ziua primirii (1 Aprilie).

cări și beuturi, ca apoi bine să ursească nou-născutului. Veghind aștepta omul nostru pe cele trei ursitori ca din limba lor să prindă soartea și viitorul odorului. Vechiul interpret al timpului vestește cu glas răgușit în liniștea adîncă miezul nopții. Tăcere. Dar' deodată pe la ferestri se aude un șisăit lin-lin ca-și-cînd un fluturaș ar atinge fereastra cu zimțul aripei și eată 2 ursitori în haine albe de jolgiu cu fețele surizătoare, blînde și cu bunătate, să pun pe dunga patului, unde durmea fecicita mamă cu copilul. A treia însă cu sgomot diavolesc străbate pe horă și drept după masă se pune; era neagră urită — rîutatea îi era tipărită în față. Omul vîzîndu-o se înspăimîntă, dar' prinde la inimă din isnov, își ascute urechile, ca nu cumva să-'i scape vre-o vorbă neprinsă.

»Și se va face cuminte și în toate priceput ca nimenea altul« — rosti una din cele blăjine — »frumos și cu mare

În cazul admiterii fiecare vită se însamnă cu numărul locațiunii și numai la locul designat poate să fie postată. Tauri, cari nu sînt cu totul blânzi, trebuie provezuți cu verigă la nări.

Taxă de espozițiune nu se plătește. Însă și esponenții tîrgului de vite de prăsilă sînt datori a plăti taxele de tîrg obicînuite, ce se cuvin orașului Sibiu.

Sub durata tîrgului e dator esponentul să poarte grije de vitele sale încât pentru hrana lor și cele ce le-ar fi lor de trebuință. Sînt însă angajați un număr suficient de îngrijitori, cărora li-se pot lăsa vitele în grije; acești îngrijitori pot fi incredințați și cu primirea ofertelor de tîrg.

Fiecare vită espusă trebuie să fie de vînzare; prețul ei trebuie spus în formă hotărîită de proprietar încă la admiterea vitei; prețul se face evident pe etichetele afișate. În prețul fixat trebuie să se vînză la tot cazul vita cumpărătorului, ce s'a anunțat în locul prim. Proprietarului îi stă în voie a mai lăsa din prețul anunțat. Fiecare cas de vindere împreună cu prețul vînzării este a se aduce îndată la cunoștința comitetului.

În est-an se vor împărți diplome de laudă în număr nelimitat și următoarele premii în bani gata:

A. Bovine de rasă Pinzgau curată:

I. Tauri de prăsilă de 1½—4 ani: 1 premiu à 80 cor.; 1 premiu à 50 cor.; 2 premii à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 4 premii à 10 cor.

II. Tăurenci dela 1—1½ ani: 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 5 premii à 10 cor.

III. Vaci dela 3—8 ani cu vițel sau de fătat: 1 premiu à 60 cor.; 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 5 premii à 10 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 40 cor.; 2 premii à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 2 premii à 10 cor.

B. Încrucșări cu bovine Pinzgau:

III. Vaci dela 3—8 ani cu vițel sau de fătat: 1 premiu à 40 cor.; 1

premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

C. Bovine de rasă indigenă:

I. Tauri de prăsilă de 2—5 ani: 1 premiu à 80 cor.; 1 premiu à 30 cor.; 1 premiu à 20 cor.; 2 premii à 10 cor.

II. Tăurenci dela 1—2 ani: 2 premii à 10 cor.

III. Vaci dela 3—8 ani cu vițel sau de fătat: 1 premiu à 40 cor.; 1 premiu à 20 cor.

IV. Vițele dela 1—3 ani: 1 premiu à 20 cor.; 1 premiu à 10 cor.

Premii se pot oferi numai acelor posesori de vite, cari sînt domiciliați în comitatul Sibiu. Pentru taurii comunali, precum și pentru vitele, cari în aceeași categorie în anul trecut au fost premiate, nu se distribuie premiu. Premiile pentru tauri comunali căpătați dela stat și grijii bine se dau grijitorilor respectivi. Tauri, pentru cari s'a dat premiul prim, dacă se vînd, trebuie oferiți spre vînzare în prima linie statului.

Cel ce concurează cu vitele sale la premii sau diplome, trebuie să dovedească cumcă el însuși a crescut vitele sau le posedă de cel puțin ¼ an.

Asupra conferirii de premii și diplome dec de juriul de premiare conform normelor statorite pentru premiare. Lista vitelor premiate se va publica în 2 Aprilie la 8 ore a. m.; de-ase-menea se vor face evident și premierile pe etichetele fixate de-asupra singuraticelor vite premiate.

Publicând aceste date, ne luăm voie a ruga pe proprietarii nostri de vite a participa la acest tîrg, mai departe atragem atențiunea tuturor acelor, cari doresc să se provadă cu vite de soiul ales de prăsilă, asupra acestui tîrg, unicul, în care pot alege vitele după plac.

Sibiu, 16 Martie 1903.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu.«

Dem. Comșa,
președinte.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Leac contra reumatismului.

— Răspuns. —

1. Toate trei plantele se pot pune în una și aceeași cantitate, de cumva mătăcină nu se află așa de multă ca celelalte două, se poate pune și mai puțină, dar numai în cas de lipsă. Cu deosebire în părțile noastre cu greu poți să afli mătăcină, pentru-că numai cine are stupi pune preț mai mare pe ea.

2. Aceste plante se fearbă la un loc. Eu am folosit medicina iarna, când toate erau uscate, de aceea am pus numai rădăcină dela bozii, dar când se află, e mai consult a le pune toate cu tot ce este a lor, adică cu rădăcină, cu trunchiu, cu frunză, cu întregul, așa încât să meargă cu porci cu tot, cum le zic pe aici la căsuliile, unde se face sēmēnța.

3. Nu trebuie spălate, numai scurătate de pămēntul unde au stat.

4. Aerul se împedecă în următorul mod: Să leagă morbosul la ochi și la gură, în care se înțelege și nasul, cu ceva maramă, așa încât să nu-i străbată aborul de loc în lăuntru, căci, după-cum am mai zis și rîndul trecut, este veninos și pentru aceea este totodată și periculos. Aceasta procedură este de observat numai în acel cas, când cineva are reumatism în tot corpul precum și în cap, altfel nu, pentru-că dacă capul nu este atacat, atunci nu are lipsă de abureală morbosul, ci numai până în gât, și atunci se învește bine cu un țol mare gros, dar așa că numai până la gât se ajungă, la cap nu. Însă la tot cazul fața nu trebuie acoperită cu acel țol, ori este atacat și capul, ori nu, ci trebuie folosit așa de exemplu cum pun muerile maramile pe cap, cam așa cum s'ar îmbrobodi cu țolul. La cas când este atacat numai un membru, o mână, sau un picior sau și amēndouē, atunci nu este necesar a se acoperi tot corpul, ci numai partea atacată.

Căci eu când am pătimit cu picioarele, am folosit abureala numai până la briu, m'am pus pe pat, am pus un ciubēr mare lângă pat, dar așa că de jumătate a ajuns sub pat, și m'am acoperit bine dela brēu în jos, și am

vază în întreg cuprinsul» — adauga ceealaltă de pe dungă — și dispărū în vîzduch. Cea rea și neagră își ridică și ea glasul tare și gîngăvind înspăimēntător încât p'aici-p'aici se leșine bietul om: »Fiindcă bine ne-a primit, nu va muri la 2 ci la 20 de ani, trāsniit de fulgerul Domnului« și dispărū pe unde a venit lāsând în urmă asemenea unei dîre de foc. Omul auzind astfel de vorbe înfiorătoare leșină de frică și supērare.

Și trecură de atunci 8 trecură 16 ani. Vremea trecea ca gîndul. Copilul crescū ca din apă, crescū fecior sub paza dulce de mamă, cu mare credință în D-zeu și lucrurile lui; înțelept de punea ținuturile în uimire cu înțelepciunea și priceperea lui. Frumos și înalt ca un fēt-frumos, dulce la graiu și cumpētat la vorbă. Învēțā și carte, pāzdărime de carte, căci nu era om pe sub soare, care sē-l fi întrecut pe el cu învēțul, ce vedea și auzia, și prindea în mintea lui și nu era lipsă de-o a doua-

oară. Iubea pe părinți, îi asculta și din povețele lor n'ar fi eșit odată cu capul. Toți erau mândri cu el, toți se veseleau vîzēndu-l și auzindu-l vorbind dulce și înțelept. Numai un singur om stătea mahnit și îngāndurat, sfîrșindu-se pe picioare. Acela era tatăl feciorului. El nu spuse încă nimenui durerea și mahnirea lui, deși odorul lui l-a întrebă odată de pricina mahnirii lui și nu l'a spus, ear' a doua-oară nu l'a mai întrebă, ci că nu s'ar cādē.

Vedea lumea cum se prāpādește pe zi ce merge, dar cum sē-i ajute, când nimenea nu-i știa pricina suferinței, nu-i știa durerea.

Feciorul era deja peste 18 ani. Bogătanul se gāndi și resgāndi, cum sē afle un mijloc în mântuirea feciorului. În urmă, adunā pe cei mai mēestri zidari și ferari din ținutul acela, și făcū în mijlocul curții o peșteră afundă, ziditā în fer și peatră, până cătrā buri-cul pāmēntului. Vedeau vecinii lucru-

rile bogătanului, dar nu putură oblici nimic, vedeau și mama și feciorul, dar nimic nu obliciră și ei; ear' de întrebă, nu-l întrebă știind că nu va spune nimica, căci ce era de spus totdeauna le spunea neîntrebă. Peștera era spre sfîrșit și era mare afunzimea; trepte de peatră duceau în afunzimea ei. Acoperēmēntul era de fer, gros la 2 urme, și apoi pāmēnt mai stat de om.

Cei 20 de ani erau spre împlinite. Bogătanul deveni numai umbră de atāta supērare și oftat. Nu mai putū înghiți supērarea singur, trebuia s'o împartā cu cineva. Într'o zi când erau ei singuri acasă, adecā el și »domnița«, îi spuse și ei toate vorbele ursitorilor, și pricina zidirei peșterei cea mare și afundă. Domnița auzind astfel de ursitā leșină de groază și supērare...

(Va urma).

stat astfel liniștită, până-când s'a răcit abureala de tot, după aceea m'am culcat, și cei din jurul meu au pus haine mai călduroase pe mine.

Cât am stat spre abureală, curgeau sudorile ca ploaia și simțeam cu de-a binele cum eșia răceala din culcușul ei. Cu cât ține abureala mai mult, cu atât se curează omul mai curând și pentru aceea este consult, ca să se pună măcar 10 bicașei, ori în lipsa lor, se pot folosi și fiere, cum sunt potcoavele, acestea sunt mai bune, că țin mai multă căldură ca și alte fiere mai mici. Se înțelege de sine, că acestea trebuiesc roșite în foc, atât ferele cât și bicașii (cvarțul) și apoi pus unul câte unul pe rând, după-cum se simte, că este lipsa ca să fie în continuu căldură, dar' așa căldură, de mare, încât abia să o poată suferi, numai cât să nu se ardă cu ea. De altcum e bine că nu se acopere capul, căci mulți morboși mor din prostia altora, că-i aburesc, deși nu după-cum am spus eu cu de acelea plante veninoase, dar' și numai cu flori de fân, carele este foarte des întrebuițat de țărani ori la ce morburi.

Dar' să revin la obiect, și să mai răspund la un punct din întrebarea a 4-a, în care se zice, că nu strică și altora ce se află în odaia morbosului? Nu strică, numai cât firește că grije totuși trebuie când se toarnă abureala, ca să nu fie nime de tot aproape cu ochii de ea sau cu gura deschisă, adică acea persoană care toarnă abureala și bicașii să se îmbrobode bine cu o năframă pe la gură și să nu se aplece tare ca să nu-i între abureala în ochi, ori gură etc. Apoi cu privire la aceea, că ce cantitate să se folosească, asta atiră de la împrejurări, de altfel cu cât este mai mare cantitate, cu atât folosește mai bine, căci conține mai mult abur, și totodată mai mult cuprinde căldura, apoi plante trebuiesc să fie atâtea cât încap în vasul pus la foc, ca să se fie, și trebuiesc ferte bine până când ese suculele tot din ele; de cumva scade apa, se mai poate adauge, numai la tot casul să clocotească când se golește în vasul de aburat. Ar fi bine când ar fi coperitoare și la vasul în care ferbe, ca puterea să nu iasă ferbând.

RÎS.

Un preot de țară comandă unui pictor vederea pieței, pe care e ridicată biserica.

Pictorul, care e mai dibaciu în peisagii de cât figuri, pictă fața bisericii și piața, dar' fără nici un suflet viu.

Când preotul veni să ia tabloul, întreabă minunat:

— Dar' de ce în piața asta mare nu e nici o singură persoană?

— Pentru că e vremea liturghiei și toți credincioșii sunt în biserică.

— Bine, bine, răspunse preotul, care era un om de spirit; o să mă întorc să iau și să plătesc tabloul, când vor eși credincioșii din biserică...

VORBĂ.

Zice că dracu își face ris de trei lucruri în lumea aceasta: de omul fudul și sărac, de femeia, ce fumează și de omul însurat și îndrăgostit de altă femeie.

Apoi celelalte se se fac după-cum am scris în rândul trecut.

Cu bucurie am cetit epistola scrisă în prețuita d-voastră foaie de cătră acel nobil preot bucovinean, deși nu-l cunosc, îl pot numi astfel, pentru-că numai o inimă nobilă poate să aibă din-sul, că așa se îngrijește de fiii sei sufletești. Inse și mai mare bucurie aș ave când aș ști că cei care au probat aceasta ieftină medicină, dar' totdeodată scumpă pentru cei morboși, au avut acel noroc, care eu l-am avut cu ajutorul lui Dumnezeu. Și de aceea îmi permit cu aceasta ocaziune a-l ruga pe sus numitul domn preot, că după-ce va proba medicina scrisă de mine, și vor ave acei morboși norocul de a se reînșănătoșa așa de urgent ca mine, să mă avizeze, ca să mă pot bucura și mai mult.

Din inimă doresc tuturor celor ce se vor tolosi de receta mea să aibă acel noroc, care eu l-am avut, care încă eram desperată, că voi rămâne bolnavă și neputincioasă pentru totdeauna.

Bunul D-zeu ajute!!! din inimă românească ies aceste cuvinte.

Marla din Câmpile.

SFATURI.

Când se sêmământ trifoiu și lucernă?

Un plugar practic dela noi scrie în privința aceasta următoarele: Trifoiul iubește umezeala, lucerna căldura. De aceea trifoiul îl vom sêmânta începând cu mijlocul lui Martie până la capătul lui Aprilie, ear' lucerna cam de pe la mijlocul lui Aprilie până la începutul lui Maiu (călind. v.). Esperiența ne mai învață, că trifoiul e primăvara foarte simțitor față de frigul cel uscat, ear' lucerna se nimicește de tot prin vre-un ger de mai târziu. De aceea va fi bine să nu ne prea grăbim cu sêmântatul. Indeosebi lucerna se seamântă la noi prea iute. Anul 1902 ne-a arătat, ce rău e, când ne prea grăbim cu sêmântatul acestor două ierburi indeosebi cu al lucernei.

Intărirea ugerului. Pentru bivolită sau vacă, căreia i-s'a întărit ugerul și nu-i mai isvorește laptele, puneți numai decât să-i spele ugerul cu leșie călduță și săpun. Apoi ungeți-l cu un amestec făcut din albușuri de ouă și praf de scrobeală albă. Acest amestec pus pe uger în strat subțire se uscă și lucrează ca cea mai bună doctorie, căci apasă pe umflătură strângându-se și, în același timp, ia din durere.

Puneți să mulgă de 5—6 ori pe zi câte puțin din țita întărită. Mulsul să se facă cu degetele foarte curate și înmuiate în unt sau în unt-de-lemn.

După 48 ore să se spele cu apă călduță încetișor stratul de albuș cu scrobeală și să se pună altul, care să se schimbe ear' la 48 ore. Credem că după 6 zile să-i treacă. Nu uitați să se mulgă de 5—6 ori pe zi regulat și câte puțin sfircurile întărite.

Dacă inse umflăturile ugerului bivoliței d-stră sunt de felul lor așa să nu piară, atunci trebuie întrebat veterinarul.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

8 Vagoane de mere se află de vânzare în Viștea super., p. Sâmbăta de jos, la d. Nistor Cora.

Boala de gură și de unghii s'a stâns în ținutul Blajului, de aceea târgurile de vite sânt slobode.

Târgul de vite de săptămână din Cohalm a fost bun. S'au mânat 800 vite și 80 cai din cari s'au vândut 84 vite cornute și 3 cai. Părechea de boi 400—540 cor, viței Pinzgau (8 luni) 90 cor, vaci albe 100—140 cor. După greutatea vie s'au vândut boi albi 42—45 bani, vite bălțate 52 bani de klg. Târgul acesta se ține în fie-care Vineri.

Stațiunea postală din Orlat se mută dela gară în comună, așa că și legătura telefonică se va face în curând.

Exportul de galițe al Ungariei e amenințat cu o grea lovitură din partea Germaniei. Incepând cu 1 Aprilie guvernul german a dispus, ca toate galițele vie să fie supuse unei carantine de 8 zile. Cheltuielile, ce se vor cauza cu aceasta carantină, vor nimici ori ce câștig. La aceeași supraveghere riguroasă sânt supuse și galițele tăiete. Cât de mare va fi pierderea, ne arată următoarele cifre: în 1902 s'au esportat în Germania 4 mil. 22.364 galițe vie și 2 milioane tăiate, ceea-ce reprezintă o valoare de circa 12 mil cor.

Curs pentru cultura viței de vie va fi din 27 Aprilie până n 10 Maiu, apoi din 12—25 Octovrie a. c. pentru învățători confesionali și de stat în Aiud, Szent-Endre, Taploczan, Pressburg, Erlau, Bihor-Dioszec, Tarczal și Ménes. Vor fi primiți numai învățători din comunele, unde se cultivă vița de vie și unde a bântuit și bântuie filoxera. Ei primesc 120 cor. ajutor: 60 cor. la începutul cursului de primăvară și 60 la începutul celui de toamnă. Rugările să fie provăzute cu timbru de 1 cor, spunându-se etatea și cunoștințele limbistice ale petentului, ceea ce are să se adeverească prin primărie. Petiția se înaintează prin inspectorul de acolo la inspectorul de viticultură până în 1 Aprilie a.c.

FELURIME.

Ora prânzului. Cei vechi prânzeau seara, sau mai bine zis cinau.

În secolul XIV regii Franciei prânzeau la ora 8 dimineața. Pe timpul lui Ludovic-cel-Bun se spunea: „Scoală-te la 5, prânzește la 9, cineză la ora 6 seara și vei trăi 99 de ani.“

Sub Enric IV și Ludovic XIV prânzul avea loc la ora 11. Sub Ludovic XV la ora 2 d. a. Pe timpul lui Emeric XII înalta societate prânzeau la 7 dimineața și cina la ora 10.

Regina Elisabeta prânzeau la ora 11 și cina la 6 seara, pe când acum în Anglia se prânzește la 6 seara.

Italia e împărțită în două părți: dela Roma în sus se prânzește la 7 seara, dela Roma în jos la ora 2 d. a.

În India orientală se prânzește o oră după apusul soarelui.

Un filosof întrebat asupra orei celei mai bune a prânzului, a răspuns:

— Pentru bogați când au poftă de mâncare, pentru săraci când au ce mânca.

CRONICĂ.

Fundațiunea Gozdu. Adunarea generală a delegațiunii fundațiunii lui Gozdu s'a terminat Sâmbătă. După socotelile finale, în 1902 au fost intratele de 521,908 coroane 38 bani, eşitele de 508,946 cor. 21 bani. Averea curată a fundațiunii e de 3 milioane 703,645 cor. 40 bani. Budgetul pe 1903 prevede la intrate 255,890 cor., la eşite 68,500 cor.

O nouă condamnare. Din Braşov se scie că prefectura poliţiei de acolo a condamnat la 8 zile arest şi 100 cor. amendă, pe avocatul român dl Eug. Lemeni, preşedintele societăţii veteranilor, de oare ce cu ocazia balului acestora a decorat sala cu stindarde austriace şi cu emblema Transilvaniei.

Şcoala de cadeţi. Din partea comandel dela şcoala militară de infanterie din Sibiu ni s'a pus la dispoziţie următorul comunicat:

Cu începutul anului şcolar 1903/904 (pe la mijlocul lui Septembrie) se vor primi în cursul I. al acestei şcoale militare vre-o 40 aspiranţi. În cursul II. şi III. se vor primi aspiranţi numai întru cât vor fi locuri disponibile, ear' în al IV-lea nu se fac primiri. Condiţiunile primirii se pot cere dela numita şcoală militară, trimiţând înainte 40 bani plus 5 bani portă. — Petiţiile de primire sînt a se înainta la comanda şcolii, cel mai târziu pînă la 15 August 1903 nici într'un caz înse înaintea de primirea certificatului de studii asupra întregului an precedent.

În condiţiunile de primire la şcolile de cadeţi c. şi r. intră cu anul viitor şcolar următoarele inovări:

a) Procurarea obiectelor de înzestrare enumerate în regulamentul (6 garnituri de schimburi şi mănuşi şi o păreche de cisme) nu se mai cere dela părinţii sau tutorii aspiranţilor.

b) Aspiranţii lipsiţi, avînd certificate de şcoală foarte bune, dacă vor trece examenul de primire cu rezultat general foarte bun, nu vor avea să plătească taxă şcolară pe an, decât 24 cor.

Un trădător. Preşedintele tribunalului Helsingfors din Finlanda Streng, care s'a supus nouelor legi de rusificare a Finlandei, sosind în oraş a fost primit de o mulţime de lume gălăgioasă, ear' hotelierii n'au voit să-l primească în gazdă. La locuinţa, pe care 'şi-a găsit-o în urmă, publicul 'i-a lipit un placard pe care era scris:

»Aici locuieşte trădătorul.

Oficieri români bravi. După ce a ajuns cineva oficer, ca să poată avansa cât mai sus, trebuie să meargă şi la şcoala de războiu din Viena. Ca să fie primit acolo, trebuie două examene de primire. Între oficerii, cari au reuşit la aceste examene, sînt şi următorii Români: Sublocotenentii C. Boldescu, dela regim. de inf. 75, Emil de Herbay reg. 13, Victor Negrea, reg. 43, Alexandru Popp, reg. 33, Xenophon Roman reg. 84 şi Aurel Cosgaria, reg. 5 inf., cărora le gratulăm din toată inima şi le dorim şi mai departe succes bun pe această frumoasă carieră, spre onoarea şi fala naţiunii noastre.

Dar pentru biserică. Toma Moldovean şi soţia Maria din Ighiu, de prezent morariu în Valea-Dosului, au dăruit un rînd de haine bisericesti în preţ de 76 coroane pentru sf. biserică din Valea-Dosului. Pentru această faptă creştinească 'i-se aduce mulţumită publică. *Grigorie Puroartiu.*

Nouă ani nevinovat în temniţă. Economul Petru Halyez din Stanişlau (Galiţia) fusese pedepsit la 20 ani temniţă pentru omor. Nouă ani a stat nefericitul în temniţă, deşi era nevinovat. De outînd s'au aflat adeoă adevăraţii vinovaţi în persoana alor 3 ţărani. Tribunalul în şedinţă secretă a pertraatat din nou procesul lui Halyez, pe cei 3 vinovaţi 'i-a condamnat, ear' pe Halyez 'i-a scos din temniţă.

Prigonirea limbii române la un gimnasiu unguresc. În Orăştie se află un gimnasiu unguresc ev. ref. Înainte cu câţiva ani superiorii acestui gimnasiu au dat ordin, ca orele de religione a diferitelor confesiuni să fie ținute de cateheţii respectivelor confesiuni în edificiul gimnasiului. Înainte cu vre-o două luni înse aceeaşi superioritate bisericăscă a dat ordin, ca toţi cateheţii confesiunilor să predea religionea în limba maghiară, ear' nu în limba officioasă a bisericii lor. Catechetul elevilor români dl protopop V. Domşa, n'a primit — spune »Libertatea« — a se supune acestui ordin, ei a făcut arătare la consistorul din Sibiu, care a protestat contra acestei vo'nici, şi a cerut dela guvern să intervină în afacere şi să readucă pe conducătorii şcolii dela această şcoală la o judecată mai dreaptă şi mai creştinească, respectând drepturile religiunilor. Resultatul nu e cunoscut încă.

„**Dictionar geografic al provinciilor române.** Societatea geografică română din Bucureşti a hotărît să alcătuiască un »Dictionar geografic pentru provinciile române din celelalte monarchii«, unde numirile topice româneşti se pierd pe tot anul. În acest scop a numit o comisiune compusă din d'ni: Gr. Tocilescu, Ionescu-Gion, colonel Ionescu, N. Densusianu, şi G. I. Lahovari, care a şi început lucrările pregătitoare în acest sens. D'ni Ioan şi Emil Soescu, librari în Bucureşti, au pus spre acest scop la dispoziţia societăţii geografice 5000 de franci, ear' dl general Manu 2000 franci.

Patru oameni sub roatele trenului. Mare nefericire s'a întâmplat nu de mult în apropierea staţiunii Bichigghiula. Dimineaţa la 3 ore se întorcea acasă la Szálás locuitorul Andrei Deák cu soţia sa şi 2 surori. Pe drum toţi 4 au adormit în trăsură. Drumul ducea peste o linie ferată. Din nefericire trăsură a ajuns la şinurile trenului în momentul, când trecea pe acolo un tren. Din cauza întunerecului maşinistul n'a observat trăsura şi astfel trenul a trecut peste ea. Pe Andrei Deák şi pe o soră a lui 'i-a tăiat trenul în două, femeiei lui Deák 'i-au rupt roatele amîndouă picioarele, ear' cealaltă soră a lui Deák 'şi-a pierdut braţul drept. Trăsura a fost total zdrobită, cari au rămas nevătămaţi. Până a sosit medicul, Deák, nevastă sa şi surorile lui muriseră.

Emigrările în Ianuarie. În Ianuarie s'au estradat în Ungaria 8276 pasapoarte (fără Croaţia şi Slavonia). Din aceste, 4057 pasapoarte sînt destinate pentru America, 2618 pentru România şi 2390 pentru întreaga Europă. Mai multe pasapoarte s'au liberat în comitatele: Făgăraş (800), Braşov (794), Ciuc (636), Făgăraş Bodrog (529), Sibiu (367), Alba-Inf. (265), Sătmar (247) etc. Din Budapesta au emigrat 254, din Neoplanta (Ujvidék) 23 şi din Timişoara 21 oameni.

Dela Români din Macedonia. Cetim în »Conservatorul«: Pe când pretutindenea se discută soarta Macedoniei, la Monastir petrecem. Şi tot Români

sînt aceia cari fac începutul. Sâmbătă seara au sfîrşit dulcele printr'un concert urmat de un bal, care a avut un mare succes. Sala teatrului Abdul-Kerim-Paşa era plină. Cum ocaziile de a 'şi petrece şi de a auzi o muzică aleasă lipsesc aproape cu desăvîrşire la Monastir, biletele de intrare au avut o mare căutare. Concertul a început cu imnul Sultanului, aranjat de dl Stăfănescu, cântat de elevii liceului românesc în limba turcă. Dl M. Dafin, laureat al conservatorului din Bucureşti, a executat cu multă măiestrie pe violoncel, acompaniat de pian de d-na Libertatea Vaian, mai multe cântări. D-na Vaian, excelentă pianistă, drăgălaşe în costumul de ţărăncă din Mehediţa, a cântat la pian mai multe doine româneşti. Dintre cari »Nunta ţărăncăscă« a fost foarte gustată de public. Elevii liceului român au cântat sub direcţia eminentului lor măiestru de muzică dl I. Nicolescu: a) »Corul vîntătorului«, »Ţeara mea muşată«, »Bircarola«, »Pe lacul lin«, »Cucuruz« şi altele. La 11 ore s'a început balul. Câţiva elevi ai liceului, îmbrăcaţi în ţărăneşte, au jucat câteva danşuri naţionale ca »Hora voinicească«, »Bătuta«, »Banul Mărăciine«, »Romanul«, »Matelotul«, etc. »Banul Mărăciine« a fost jucat de două ori şi aplaudat cu multă plăcere. Danşurile naţionale au făcut mare plăcere străinilor şi o bucurie nepută Românilor, cari pentru un moment se credeau în Ţeara-Românească. Printre invitaţi era şi Ali-Riza Paşa, guvernatorul vilayetului şi comandantul general al corpului 3 de armată din Terzia.

La universitatea din Bucureşti sînt înscrişi anul acesta 4055 studenţi afară de cei dela teologie. Studenţii sînt astfel repartizaţi: 2648 la facultatea de drept, 693 la cea de medicină, 384 litere şi 330 la ştiinţe.

Banca de asigurare »Transilvania«. În timpul din urmă a avut banca generală de asigurare mutuală »Transilvania« să sufere de repeţite-ori atacuri vehemente în foile nespecialiste din ţeară. Anşă la aceste atacuri a oferit împrejurarea, că banca »Transilvania« a început în timpul ultim a desvolta o activitate mai energică şi în comitatele afară de fundul regiunii, unde prin oferirea de premii mai avantajoase de o parte, ear' de altă parte prin bunul renume, de care se bucură, renume câştigat prin o activitate oîntită de peste 30 ani, a făcut celorlalte institute de asigurare concurenţă simţitoare.

Este de altcum semnificativ că deodată şi tot din acea parte s'a pornit goană şi în contra »Asociaţiunii de asigurare a agricultorilor« (Gazdák biztósító szövetkezet) care este spriginită atât materialiceşte cât şi moraliceşte din partea guvernului şi care împreună cu »Transilvania« sînt unicele bănci de asigurare reciprocă în Ungaria.

Concurenţă evreiască. »Neues Budap. Abendbl.« e indignată. Şi cum să nu, când Jidani nu se mai mulţumesc a face concurenţă creatorilor pe toate terenele vieţii publice, ci au început să facă chiar şi — antisemitism. Înainte numai cu câteva săptămîni a insultat E. Deutsch, fiul presidentului dela comunitatea israelită din Arad, pe un redactor de-acolo numindu-l »Saujud«. Ajutorul de judecător din Chişineu, A. Gross, ai cărui părinţi erau din seminţia lui Iuda, a fost pedepsit cu 30 cor. pentru-oă 'şi a bătut joc de legea jidovească. În parlament a vorbit Visontai Soma contra comerşului de cereale cu termen, etc. Să nu fi dară indignat, când şi antisemitismul, unicul teren neficiat de semitism, e ameninţat de a fi luat cu asalt de Ovrei!

Promotie. In 14 l. c. a fost promovat la gradul de Dr. in stiintele juridice la universitatea din Cluj, dl Corneliu Rusu, fiul parochului gr.-cat. din Taga.

„Freisinnige Zeitung“ e numele unei gazete nouă, care apare odată pe săptămână in Viena. In programul ei se spune, că se va intrepune, ca modernii tuturor națiunilor să se unească pe terenul unui liberalism adevărat și al unei reforme sociale-poporale.

Loteria de clasă ungurească. Ziarul financiar „Penzintézet Kőzöny“, din Budapesta, face o aspră critică a manipulațiilor societății pe acțiuni ungare de loterie de clasă, ce stă sub controlul statului. Numitul ziar vorbind de bilanțul anului trecut al societății zice: „Față cu capitalul de acții 3 600.000 cor. relevat in partea pasivă, vedem in contul de profit și pierderi pe 1902 suma de 673 115 cor. Suma aceasta ar fi o dobândă destul de considerabilă chiar și pentru o întreprindere industrială, care ar putea oferi la mii de familii muncitoare câștig cinstit — însă la întreprinderea de loterie acest cont nu este, decât o amăgire, căci adevărata dobândă se află voalată in alte poziții și este cel puțin 100 la sută mai mare, decât se arată. In contul de pierderi sunt 180 000 cor. puse ca parte de câștig a acționarilor, întemeietorilor acestei întreprinderi li s'au cedat 279 207 coroane, două conturi ale fondului de rezervă fură dotate cu 150.000 cor. și 167 524 cor., tot sume cari nu sunt cuprinse in dobânda arătată. Aceasta nu e profit curat, de oare ce a fost obținut într'un chip, prin care se provoacă și promovează in oameni rîvna, care pe cei slabi li mină la ruina morală și materială, și adesea in temniță. Articolul se termină așa: „Colectorilor le este sever interzis ca losurile cumpărate de dînșii cu prețuri fixe, va să zică proprietates lor necondiționată, să le vîndă sub valoare nominală, numai ca publicului să nu li se revină câștig. Inșă direcțiunea cumpără îndărăpt inaintea tragerilor sau chiar in cursul acelor losuri cu prețuri reduse și in felul acesta direcțiunea loteriei de clasă — jocă la loterie cu sine însăși.“

Neolog. Cu inima frântă de durere anunță jalnica familie, că iubitul soț, bunul tată, frate, soru și moș *Toma Hontilă*, fost jude cercual in retragere, după un morb îndelungat a răposat in Domnul, Sâmbătă in 7 Martie n. la orele 10 din noapte, in al 72-lea an al vieții și 45 al căsătoriei sale. Rămășițele pămîntesti s'au astrucat Marți in 10 Martie la 2 ore d. e. in cimiterul din Mocod.

Jalnica familie.

— In 8 Martie a. c. a răposat in Domnul încăruntitul preot Ioan Bosica in etate de 68 ani servind ca preot 42 de ani. A lăsat in jale pe iubita sa soție Ana Bosica născ Dimitrievitz, fiica Amalia căsătorită Kuposarovic in Panciova, vîd. Elena măritată Almășan, Maria și Emil fii necăsătoriți și numeroase rudenii. Inmormântarea s'a ținut in 10 Martie st. n. in capela din German, prin preoții Avram Lucaciu al locului, Ioachim Giuca din Marcoveți, Ilie Cutera din Clopodia și Andreiu Ionaș din Lacțunaș, com. Timiș. Răspunsurile le-a cântat corul gr. cat. din Marcoveți. După terminarea ritualului onor. Avram Socaciu, parochul locului, a ținut o cuvîntare funebrală, care a stors lacrimi din ochii tuturor auzitorilor. Fie li țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! *Elena Almășan.*

Intemplantarea din Baia-de-Cris. Din Cebea ni-se scrie, că pe Adam Ban l-a ucis Iosif Belesu, și nu intors. Acesta, care e orb din naștere la un ochiu, a fost ajutat de vîrul său, Petru Belesu.

„Femeia și Familia“. In 15 Februarie n., a apărut nrul 4 al foaiei „Femeia și Familia“. După cum sîntem informați foala va apăre de aci inainte ilustrată. Deja nrul 4 va fi impodobit cu două ilustrații, ear' in fruntea lui, la rubrica scriitorilor moderni, să face cunoscut *Alexandri*.

Nrul 4, ca și cele anterioare, are material bogat și interesant: romane, schițe, glume, felurimi, de-ale casei și modei etc.

Atragem atenția publicului român asupra acestei bune reviste familiare și-l îndemnăm să o aboneze, fiind și prețul de abonament foarte mic: pe an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. pe 1/4 an 2 cor. 50 bani.

— *Nr. 6 din „Foaia Școlastică“* a apărut cu un cuprins variat și interesant. Dintre articolii principali amintim „Școalele de repetițiune economice“, „Prelegerile pedagogice“ ale lui Herbart, „Să ne ocupăm cu poporul!“ „Festivitățile școlare“ și „încă ceva“ etc.

— „*Peneș Curcanul*“, dramă războinică de *N. Leonescu* și *T. Dușescu Dușu*. Închinată Maj. Sale Regelui Carol I. și ilustrată cu 10 gravuri originale. A fost reprezentată in „Teatrul Național“ cu mult succes. Prețul 2 lei. Recomandăm cu căldură această dramă națională menită să egudue simțămîntul de fală națională. Se află la: Carol Göbl, București, strada Doamnei, 16.

Un măiestru rotar, Român, caută un ucenic, in vîrstă de cel puțin 14 ani, Român, să știe ceva carte. Ofertele sînt a se adresa: Silviu Bologa, măiestru rotar, Turda. (Temelô-utca).

Crimă. Ni-se scrie din Silaș (Bănat). In 2 Martie niște rufăcători au pușcat pe fereastra lui Moise Bratu și l-au nimerit drept in cap, așa, că la moment și-a dat sufletul. Familie n'a rămas. Gendarmii caută tâlharii. Tot in Silaș s'a întemplant săptămîna trecută un foc la economul Pirsu, arzîndu-i grajdul și vitele. *Iliciu Vasiliu.*

— La Tiovanu mare, hotar cu Seacău, s'a întemplant, că un om venind beat dela birt și-a ascușit săcurea și a pus-o sub pat, pentru-ca venind muiera de afară, care eșia întotdeauna de frica lui, că era tare spurcat la beție, să o taie. Când a venit muiera de afară, și-a aflat pe el in pat că doarme și unicul copil, care îl aveau el, de un an și 1/2, in vatră cu fața la pămînt. Muiera de frică și de mila copilășului, despre care credea, că beșivul l-ar fi aruncat jos, a luat săcurea de sub pat, care era hotărîită pentru ea, și l-a tăiat pe el in pat adormit. Capul și mîinile i-le-a tăiat in 12 părți, sdecă de 12 ori a dat in el cu săcurea. Muera a mers cu gendarmii la judecătoria din Oravița.

A. Griva.

La „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“ au fost primiți de membri ordinari: Ioan Andraș, presbiter luteran, Teodor Neșca, inv. pens. Nicolae Stoica, inv., Petru Flueraș, Ioan Comșu, Nicolae Opriș Nr. 143, George Bucurenciu Nr. 17, George Frătîlă, toți economi și toți din Bungard; Vasile Stan, profesor seminarial și Ioan Silaghi, funcționar consistorial (Sibiu).

Din America. Că nu e tot aur nici in America, dovedește și scrierea, ce ni-se trimite din Osnaburg-Ohio. Eată ce ni-se scrie: Oamenii nostri dacă aud că in America se capătă pe o zi de lucru 3 și 4 fl., apoi se indeamnă unul pe altul, își vînd vitele, ba se bagă și datori. In sfîrșit face cum poate de 150 fl. până 200 și apoi iau drumul la America, căci socotește, că dacă e pe o zi atîta plată, pe o lună se vine atît, într'un an cel mult in doi mă fac om. Dar' nu știe ce-l așteaptă aici, gîndește că cum ajunge odată intră in lucru unde vrea, dar' înzădar gîndește omul, că nu este așa, căci chiar in iarna aceasta și pînă in timpul de față sînt oameni de-ai noștri cu sutele prin orașe fără lucru și umblă din poarta dela o fabrică la cealaltă să capete lucru și nu capătă, fiind că in timpul ernelte lucruri nu mai sînt și apoi in fabrici nu pot să încapă toți, fiind lume multă, ba chiar și din fabrici in timpul iernei li mai dau afară. De aceea omul trebuie să bage bine de seamă, că ce face, căci pînă aici e un drum lung și cu mare cheltuală. Dar' sînt și oameni, cari fac bani, cari au noroc de au lucru și care e om in virtute, de poate să lucre ori-și-ce lucru. Dar' pușini sînt de aceia. In America trec oameni cu miile, dar' pușini se folosesc. *Ioan Vlad*, june, Poiana-Sibiului, acum in America-de-nord. Osnaburg Ohio.

Mulțumită publică. Societatea meseriașilor români „a cismașilor și a tîlparilor din Hașeg“ vine a exprima mulțumită tuturor sprijinitorilor, cari cu ocaziunea aranjării petrecerii noastre au contribuit cu suprasolviri și adevă dlor Nicolau Olariu 60 bani, Dr. Parasca 3 coroane, Dr. Suciș 5 coroane, Neți Ciuciș 60 bani, C. Popoviciș 1 cor., Bözörény 1 cor. Primească deci și pe calea aceasta mulțumita noastră. Din ședința adunării generale ținută in 1 Martie 1903. *Teodor Făgărăș*, Președinte. *Nicolae Sănzian*, secretar.

La fondul Dr. D. P. Baroianu, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ cu scop de a îmbia ajutoare bănești sodalilor lipsiți de lucru, un fost învățător dăruiește in amintirea mult regretatului Dr. D. P. Baroianu, suma de 2 cor.

Focuri mari au fost in Dobârca și in Merourea unde au ars case, șuri, grajduri și nutreț la mai mulți țărani sași. Mai toate obiectele arse au fost asigurate.

Detrageri de debit postal. Ministrul ungar de comerțiu a interzis foilor sîrbești „*Male Novine*“ și „*Raska*“ intrarea in Ungaria.

Toată lumea știe, că sîmînța de napi de nutreț a lui Mauthner dă recolta cea mai bună, că sîmînța de legumă a lui Mauthner e cea mai bună și că sîmînța de flori a lui Mauthner dă cele mai frumoase flori. Cu un cuvînt: Sîmînțele lui Mauthner sînt cele mai bune, dau recolta cea mai abundantă și sînt uimitor de ieftine.

Moartea tragică a unui medic. Ziarul „L'Écho de Paris“ scrie in numărul seu dela 12 Martie cu data: Marsilia 11 Martie următoarele: O dramă dureroasă s'a desfășurat pe vaporul Laos, care sosi zilele acestea din China. Doctorul Michaud, medicul vaporului, avea obiceiul de a-și injecta morfina. Intr'o noapte sculându-se in intunec, in loc să ia morfina, și-a injectat din greșală atropină. Căzînd jertă unor orunte suferințe, și-a dat seamă de inffiorătoarea eroare. Ori-ce remediu era

inutil și moartea era iminentă. Nenorocitul mai avea să trăiască o oră, cel mult. Doctorul Michaud trebuia să se rezigneze. Atunci se văzu acest spectacol dureros: un muribund, care având deplină conștiință până la ultima răsuflare, analiza efectul otrăvii asupra corpului său, pe când ceilalți doi doctori de pe vapor luau note în scris despre această îngrozitoare observațiune. În terminul prevăzut și după dureri nespuse de mari, doctorul Michaud își dădu sufletul. Corpul lui fu aruncat în mare.

Dela petrecerile noastre. Ni se scrie din Alba-Iulia:

Sărbarea școlară aranjată la 22 Februarie a. c. cu elevii școlii gr. cat din Alba-Iulia și de data aceasta a succedut peste toată așteptarea. Mulți cunoșteau din anii trecuți pe neîntrecuții diletanți ai dlui învățător Ioan Pampu. Dovadă că la ora precisă sala era îndesită și cu nerăbdare așteptau ridicarea cortinei. Piesa »O șezătoare«, compozițiunea dlui Pampu, a fost de tot potrivită pentru stările locale. Zece fetițe îmbrăcate în pitorescul costum (înlocuit aici cu cartoane) cu fusul sfărăind se întreceau în istețimea lor combătând cu humor atâtea obiceiuri, credințe și năravuri rele din mijlocul nostru. Partea a doua a reprezentațiunii încă a fost bine aleasă. Atât anecdotele de Speranță: »Solomon cel unguresc«, »L ai făcut de ris săracul«, »Cantorul și scriptura«, cari au produs mult haz, cât și celelalte declamări au putut convinge pe cei prezenți până la ce istețime și grad pot ajunge elevii și numai în școala populară, când învățătorul e conștient de chemarea sa. Partea a treia: »Săpătorul de bani«, comedie în 3 acte de A. Pop, încă a succedat foarte bine; piesa a fost jucată de câțiva junțani.

Partea a patra — »Hora Sinai« și »Logojana«, jucate pe bină de elevii școlii, toți îmbrăcați în costum național — a fost un aspect pătrunzător. Nu te mai puteai despărți de așa ceva.

Succesul material încă a fost frumos, afară de 20 cor. cu care s'au remunerat cei 20 de diletanți miiței, au încurs în lada bisericii 168 cor. Meritul, că a reușit așa frumos această petrecere, e a se atribui bravului nostru învățător, dlui Ioan Pampu, căruia onoratul curatorat în vedința sa din Ima o. i-a și adus mulțumită protocolară. Ignat Borza, s. pens. și inspector școlar.

— Cea dintâi petrecere teatrală românească în Șelimber a fost la 12 Februarie 1903. Ea a succedat foarte bine, luând parte și public din jur, precum domnii parochi din Bungard și Mohu și alți mulți. Totul a fost o adevărată plăcere pentru toți, ceea ce numai singur dlui învățător Crăciun îi putem mulțumi pentru osteneala ce i-a dat-o în folosul școlii. Venitul curat a fost de 80 fl. I. M.

Cartea engleză-românească se va începe în curând să se tipărească. Întârzierea vine din cauza, că s'au anunțat prea puțin. Cei ce mai au gândul, să se grăbească, pentru-că se tipăresc numai exemplarele comandate.

Un American despre învățământul din România.

Di B Lippenz, cel mai mare pedagogist american, a trimis ministerului nostru de instrucțiune următoarea scrisoare, drept răspuns la abecedarele și cărțile de citire pe cari i-le-a trimis ministerul acum câțiva timp.

Domnule ministru!

Am primit acum câteva săptămâni exemplarele din *abecedarul și cărțile de citire*, întrebunțate în școlile române. Examinarea acestor lucrări mi-a cauzat mai multe surprize.

Prima este, că am constatat progresele pedagogice extraordinare din țeara d-voastră.

În abecedar se iau cuvintele tip: ou, in, om, os, etc. cari servesc la o dublă lucrare de analiză și de sintesă; cu elementele degajate de aceste cuvinte sub formă de cuvinte nouă, diferă foarte puțin între ele și de cuvintele tip.

Această similitudine duce elevul la o lucrare de comparație, și prin practică el se obișnuiește puțin câte puțin a prinde dintr'odată, nu numai *sunetele* reprezentate, dar' *înțelesul*, ceea ce este principalul. Nici-odată un copil nu trebuie să citească un cuvânt, fără să-l înțeleagă.

Principiul acesta a fost observat cu rigurozitate. Figurile excită interesul, și fac pe copil să-și iubească cartea.

Ideea de a pune caractere mari în primele pagini, este excelentă. Din lecția mea de abecedar constat că aproape toate abecedarele au caracterele cât se poate de mici.

Ceea ce mă miră în al doilea rând, este ușurința cu care se pretează limba d-voastră acestei metode.

S'ar zice în adevăr, că cuvintele ou, in, om, os au fost făcute dinadins pentru a permite autorilor de a debuta prin elemente atât de ușoare, a prinde, a figura și a pronunța.

N'am fost mai puțin isbit de frumusețea aleasă a acestei limbă românească, una din cele mai frumoase limbi ce se vorbesc pe pământ.

Fără gramatică și fără dicționar, am reușit să traduc aproape o treime din cărțile pe cari le-am primit.

Aștept dela casa Gamier, din Paris, un vocabular francez-român, care îmi va face munca mult mai ușoară.

În luna Martie va trebui să țin o conferință la biblioteca Uniunii literare, și voi alege ca subiect »România și sistemul său de instrucțiune publică«.

Mulțumindu-vă, etc.

R. Lippenz.

193 rue Maisonneuve, Montreal, Canada.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Maria din Câmpie. Mulțumiri. Poesii populare publicăm bucuros.

Dlul Em. Suciu. Mulțumiri. După-cum vezi, mai e una, cea din urmă, și apoi se termină. Trimiterea etc. se face franco.

Dlul Palade, Bistra. Portretul e cel dat de noi, numai mai mare, în »Călimdarul« și »Foia Poporului«. L-am dat la »Asociațiune« pentru muzeul național. Portretul tribunului Aiudean l-am publicat bucuros, numai atunci ne trebuie și biografia dînsului.

Dlul Vasile Ivan, Brașov. Am mai spus, că poezii, cari nu sînt populare publicăm numai dela poezii, cum e Coșbuc, Speranță, Vasilie, etc. Dela alții nu publicăm, nu pentru-că n'ar fi bune, ci pentru-că ele se țin de foi literare și a noastră e populară. Poesii populare, și dacă sînt cunoscute în o parte a țării, nu sînt cunoscute în toate părțile.

Dlul I. Bobiș, învățător. În numărul viitor putem începe.

Dlul Zosim Dobre Cereți statutele dela »Olteana«, Alsó Vist, ori dela ori-ce altă bancă.

Scrisori nesubscrise cu numele adevărat, nu publicăm.

Celelalte răspunsuri în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiune Iosif Marschall.

Șindile Simplex de ale lui P. Baci

Cele mai ieftine șindile sînt șindile **SIMPLEX** ale lui Pompeiu Baci, fabricant în Șoimus.

Șindile Simplex de ale lui P. Baci

Cel mai bun, cel mai ieftin și cel mai durabil acoperiș rezistent contra focului, ușor și simplu este

Acoperișul mixt cu șirepuri și șindile de lemn numite

Șindile „SIMPLEX“

de ale lui

Pompeiu Baci, fabricant în Șoimus (Sajó-Solymos),
u. p. Nagy-Sajó, comitatul Bistrița-Năsăud, Transilvania.

Cel-ce nu crede poate face o probă cu o mică comandă și se va convinge despre adevăr.

O legătură de 20 șindile „Simplex“ de ale lui Pompeiu Baci costă în loco fabrică numai 10 (zece) fileri.

Șase legături (120 șindile) trimise franco prin postă costă numai 1 coroană 52 fileri.

Comande mai mari per vagon sînt cu mult mai ieftine și se efectuează cu posibilități grăbire în 2-3 luni, se recere însă o anticipațiune de 30% a valorii. Restul se rambursează prin gară, ear' portul privește pe comandator.

La fiecare comandă se alătură și o îndrumare esplicativă a modului de acoperire.

Nici o cerere nu se va satisface dacă ea nu va fi făcută în condițiunile arătate mai sus.

15 3-8

Șindile Simplex de ale lui P. Baci

O legătură în loco fabrică de 20 șindile **SIMPLEX** de ale lui P. Baci costă numai 10 fileri.

Șindile Simplex de ale lui P. Baci

de ale lui Pompeiu Baci, fabricant în Șoimus. Acoperiți numai șindile **SIMPLEX** cu șindile

Șase legături de șindile (120) **SIMPLEX** de ale lui P. Baci, trimise franco prin postă costă numai 1 cor. 52 fl.

Casa de păstrare în Mercurea"

societate pe acții,

acoardă

împrumuturi hipotecare

dela suma de **5000 cor.** în sus cu **7% interese**, fără a reflecta la proviziune, la spesele de manipulare și de scris.

8 7-12

Mercurea, la 1 Ianuarie 1903.

Direcțiunea.

Doi băieți

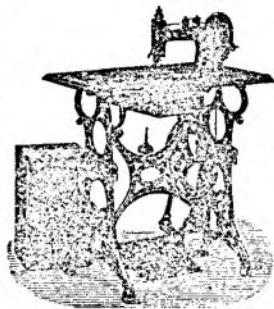
se primesc pe învățatură în franzelăria lui

Petru Moga, 26 1-2

Sibiu, strada Urezului nr. 27.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,**Sibiu. Piața-mare nr. 19.**

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

8 10-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publici meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire ca. public, care cantă casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțorate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

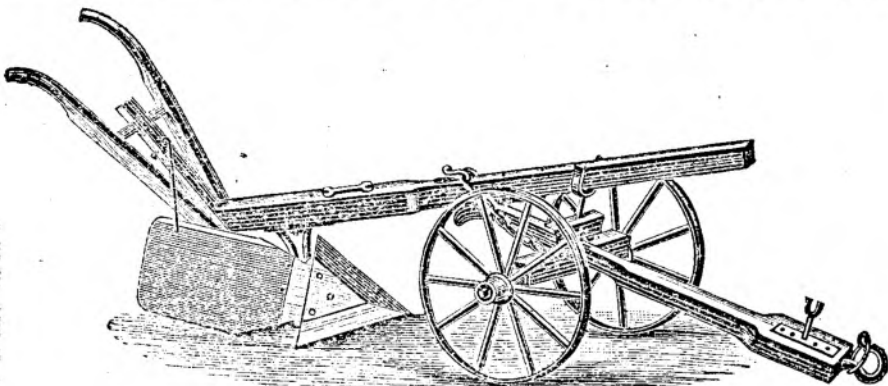
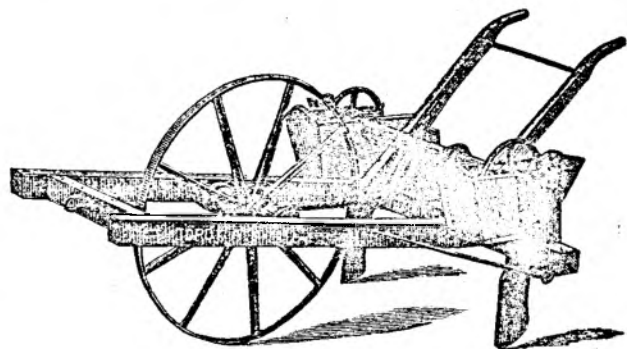
Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumînă Atycelen.

Gustav Mooss,

2 6-26

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăsil-mare Nr. 8.

Spre știință!

Cine are trebuință de un plug escelent, grapă, mașină de sămănat cucuruz, plug de săpat sau alte mașini pentru economie se se adreseze cu toată încrederea către firma de jos și se ceară cataloage ilustrate de prețuri și condițiunile de plătire.

De mulți ani de zile se bucură de cel mai bun renume.

Fabrica de mașini economice și institutul pentru instalare de mori

Andrei Török,**SIBIU.**